

URBANISTICKO ARCHITEKTONICKÁ ŠTÚDIA VYBRANÝCH ULÍC, VEREJNÝCH PRIESTRANSTIEV, V OBCI DUBOVÁ

- Podhorská ulica
- Zámocká ulica
- Krížna ulica
- Dolná ulica

JÚN 2021

AŽ PROJEKT s.r.o.
Toplianska 28,
821 07 Bratislava
atelier@azprojekt.sk

OBSAH

Obsah.....	1
1. Základné údaje	3
2. Vymedzenie hranice riešeného územia	6
3. Väzby vyplývajúce z riešenia a zo záväznej časti územného plánu obce.....	8
4. Vyhodnotenie limitov využitia územia	10
5. Urbanistická koncepcia priestorového a funkčného usporiadania územia a funkčného využitia pozemkov	12
6. Riešenie verejnej dopravnej vybavenosti.....	44
Grafická časť	47

1. ZÁKLADNÉ ÚDAJE

1.1 Údaje o stavbe

Názov stavby	URBANISTICKO-ARCGITEKTONICKÁ ŠTÚDIA VYBRANÝCH ULÍC, VEREJNÝCH PRIESTRANSTIEV, V OBCI DUBOVÁ
Charakter, druh stavby	Revitalizácia, obnova
Členenie stavby podľa	
• stavebnotechnického vyhotovenia	Inžinierska stavba
Kraj	Bratislavský kraj
Okres	Pezinok
Obec	Dubová
Miesto stavby	Dubová
Lokalita, miestny názov vybraných ulíc	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Podhorská ulica ▪ Zámocká ulica ▪ Krížna ulica ▪ Dolná ulica
Katastrálne územie	Dubová
Región	Malokarpatský

1.2 Údaje o objednávateľovi

Objednávateľ	Obec Dubová Hlavná ulica 39 900 90 Dubová
--------------	---

1.3 Údaje o spracovateľovi

Spracovateľ:	AŽ PROJEKT s. r. o. Toplianska 28, 821 07 Bratislava
AŽ PROJEKT s. r. o. Urbanizmus, architektúra, koordinácia	Ing. Vojtech Krumpolec Ing. arch. Peter Derevenec Ing. Mária Krumpolcová
Doprava	Ing. Boris Aresta
Vodné hospodárstvo	
▪ Odvod dažďových vôd	Ing. Ján Heriban

1.4 Predmet riešenia

Predmetom riešenia dokumentácie je vypracovanie Urbanisticko-architektonickej štúdie, ktorá bude komplexne riešiť daný priestor, s cieľom obnovy, revitalizácie, spôsobu ďalšieho rozvoja, vrátane stanovenia zásad jeho využitia.

1.5 Hlavné ciele riešenia

Hlavným cieľom riešenia UAŠ je revitalizácia uličných priestorov v rámci vymedzených ulíc Podhorská, Krížna, Zámocká – tvoriace centrum obce a Dolná ulica, pričom v rámci revitalizácie sa bude klásť dôraz na presadenie systémových adaptačných opatrení, ktorými sa zvýši pripravenosť dotknutého územia na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy. Súčasťou riešenia bude návrh zásad urbanisticko – architektonického a dopravného riešenia, vrátane stanovenia opatrení so zameraním na ochranu pred povodňami.

1.6 Spôsob spracovania

Urbanisticko – architektonická štúdia (ďalej len štúdia) je vypracovaná v súlade so záväznou časťou územného plánu obce Dubová v znení následných zmien a doplnkov a v súlade so Zadaním pre spracovanie UAŠ, pričom návrh dopravného riešenia je vypracovaný v úrovni a rozsahu „dokumentácia pre územné rozhodnutie“./DUR/.

Textová časť

-

Návrh urbanisticko-architektonického riešenia priestoru: celková koncepcia riešenia a jeho revitalizácie, návrh doplnenia drobnej architektúry,

- Návrh riešenia dopravného priestoru (cesta, parkovanie, chodník, cyklistický chodník,
- odvodňovacie rigoly, odpočívadlá, záchytného parkoviska, vstupy do zariadení OV, resp. do rodinných domov)
- Návrh riešenia inžinierskych sietí
- Návrh regulácie verejného priestoru (podklad pre VZN o parkovaní, verejnej zeleni a pod.)

Grafická časť

- Širšie vzťahy M 1:2880
- Komplexný výkres – urbanisticko-architektonické riešenie priestoru M 1:500
- Návrh dopravného riešenia priestoru M 1:500
- Návrh osvetlenia priestoru M 1:500
- Výkres regulácie (podklad pre VZN o parkovaní) M 1:500
- Vizualizácia

1.7 Východiskové podklady

Pre vypracovanie dokumentácie“ boli použité nasledovné podklady:

- ÚPN-R Bratislavského kraja v znení následných zmien a doplnkov
- Územný plán obce, schválený, v znení následných zmien a doplnkov
- Uznesenia obecného zastupiteľstva

- Metodické usmernenie MDVRR SR odboru územného plánovania k zabezpečeniu plnenia uznesenia vlády SR c. 148/2014 z 26.3.2014 k Stratégii adaptácie SR na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy
- Zadanie pre vypracovanie Urbanisticko-architektonickej štúdie
- Zameranie lokality, polohopis, výškopis, (balt po vyrovnaní),

1.8 Etapizácia

Z hľadiska celkového objemu investície, t. j. náročnosti zabezpečenia financií pre revitalizáciu, obnovu dopravnej a technickej infraštruktúry pre vybrané ulice, sa obec rozhodla rozdeliť, obnovu ulíc na etapy.

Etapizácia a vecná a časová koordinácia uskutočňovania obnovy, stavebných úprav, je daná samotnou štruktúrou ulíc, priestranstiev.

1.9 Členenie stavby na stavebné objekty

1.9.1 Stavebné objekty (pozemné a inžinierske)

1.9.1.1 Inžinierske objekty

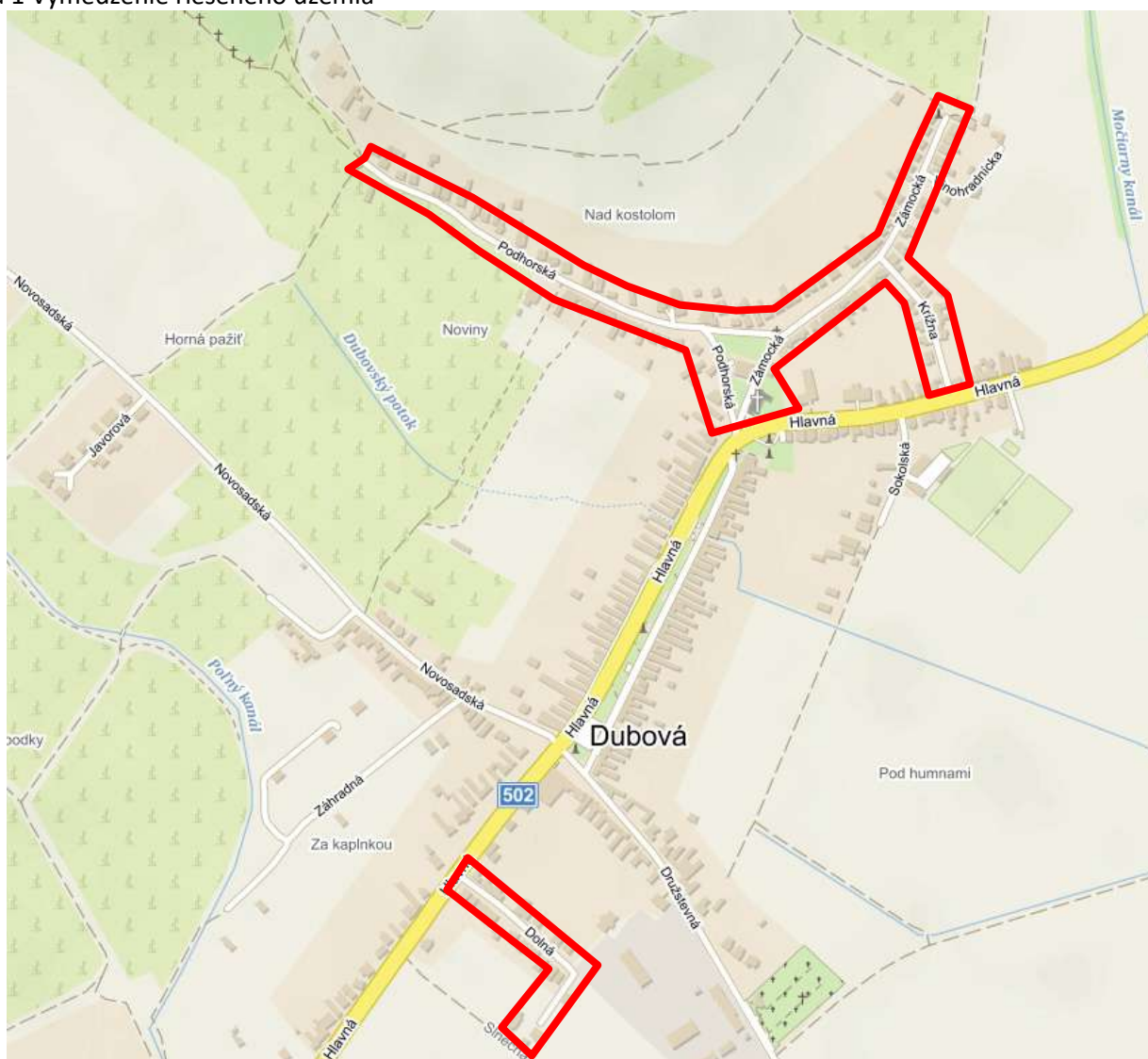
- Komunikácie, chodníky, spevnené plochy
- Terénne a sadové úpravy

2. VYMEDZENIE HRANICE RIEŠENÉHO ÚZEMIA

Územie je vymedzené v rozsahu ulíc s nasledovnými dĺžkami:

- Podhorská ulica 805 m
- Zámocká ulica 465 m
- Krížna ulica 190 m
- Dolná ulica 190 m

Schéma 1 Vymedzenie riešeného územia

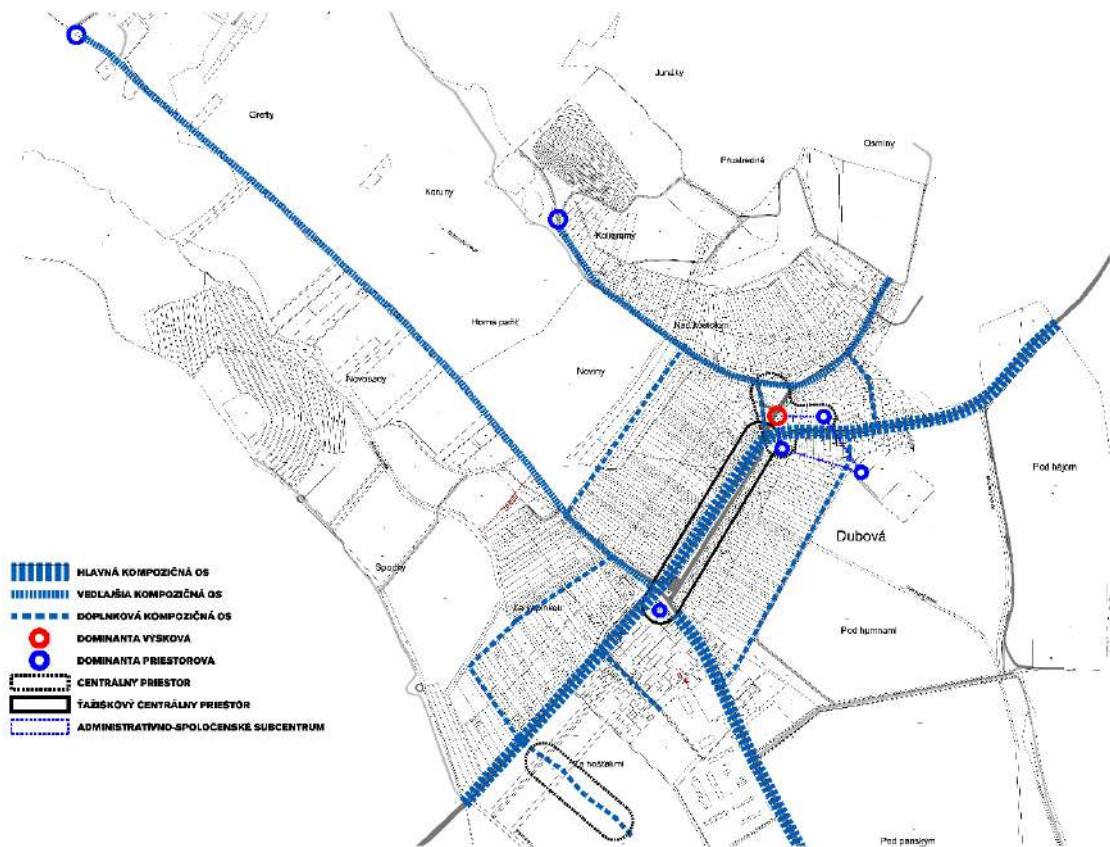
2.1 Vlastnícke vzťahy

Vlastnícke vzťahy sú dokumentované v grafickej časti – Výkres č. 03 pričom údaje sú prevzaté z internetového portálu www.katasterportal.sk

2.2 Opis riešeného územia

Riešené územie, vymedzené ulicami Podhorská, Zámocká, Krížna a Dolná predstavuje v súčasnosti zastavanú (urbanizovanú) časť obce, ktorá tvorí jadro - centrálny priestor obce (okrem Dolnej ulice).

Schéma 2 Kompozičná kostra v obci Dubová

3. VÄZBY VYPLÝVAJÚCE Z RIEŠENIA A ZO ZÁVÄZNEJ ČASTI ÚZEMNÉHO PLÁNU OBCE

V Územnom pláne obce Dubová v znení zmien a doplnkov je riešené súčasťou viacerých regulačných blokov.

Ulice Podhorská a Zámocká patria do regulačného bloku A a C3.

Blok A je v záväznej časti ÚPN obce Dubová definovaný ako **Vidiecke jadrové územie**, ktoré predstavuje zmiešané územie s prevažne vidieckou štruktúrou, s plochami určenými na bývanie v rodinných domoch a bytových domoch so sústredenými plochami pre občiansku vybavenosť, na budovy a zariadenia turistického ruchu, miesta na zhromažďovanie. Tieto funkcie vytvárajú centrum obce, v ktorom sa koncentrujú jednotlivé funkcie a slúžia prevažne pre lokalizáciu a rozvoj komerčnej obchodno-obslužnej a administratívno-správnej vybavenosti vidieckeho charakteru.

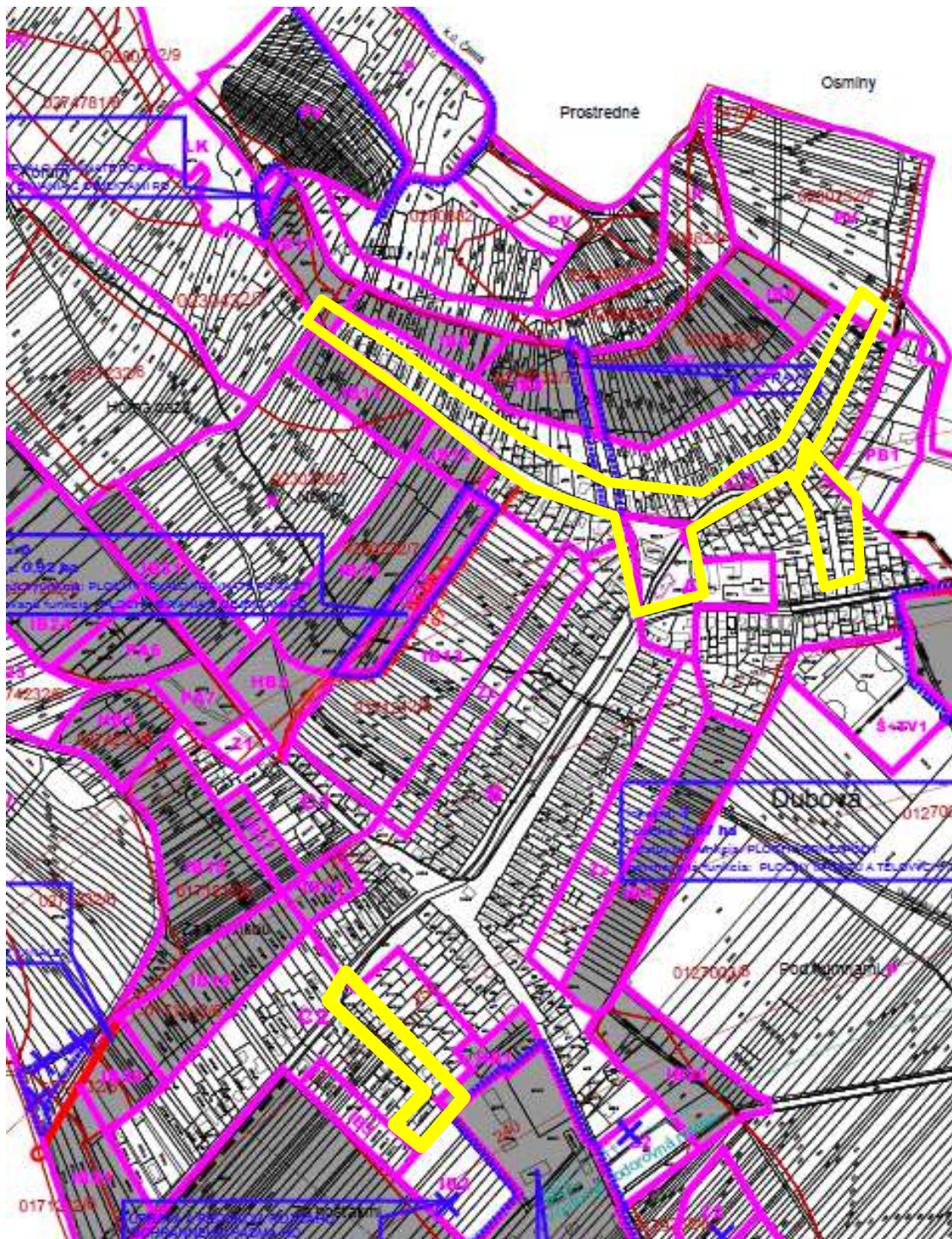
Blok C3 (do uvedeného bloku patrí aj **ulica Krížna**) je v záväznej časti ÚPN obce Dubová definovaný ako **Obytné územie s vidieckou zástavbou rodinných domov** s prevažujúcou funkciou

- plochy bývania v rodinných domoch s prislúchajúcou nevyhnutnou vybavenosťou, garáže a drobné hospodárske objekty,
- plochy občianskeho vybavenia v kombinácii s obytnými domami RD ako maloobchodné a obslužné prevádzky pre obyvateľov, /vrátane súkromne zdravotníckej starostlivosti a k nim prináležiacich stavieb a zariadení,
- plochy podnikateľských aktivít nevýrobných (drobné remeselné prevádzky, servisné a opravárenské služby) v zastavanom území, bez negatívnych a rušivých vplyvov na obytné územie

Dolná ulica patrí v zmysle v záväznej časti ÚPN obce Dubová do regulačného bloku C2, ktorý definovaný ako **Obytné územie s vidieckou zástavbou rodinných domov** s prevažujúcou funkciou totožnou s blokom C3

Schéma 3 Vymedzenie riešeného územia na regulačnom výkrese v Územnom pláne obce Bernolákovo zmeny a doplnkov

4. VYHODNOTENIE LIMITOV VYUŽITIA ÚZEMIA

Limity využitia prírodných zdrojov a potenciálu územia, ochranné pásma, chránené územia, stavebné uzávery a iné rozhodnutia štátnych orgánov a obcí, kapacity a umiestnenie verejného technického vybavenia územia, obmedzenia vyplývajúce z ochrany poľnohospodárskeho pôdneho fondu a lesného pôdneho fondu, z ochrany prírody a krajiny a kultúrnych pamiatok,

4.1 Limity - využitia prírodných zdrojov a potenciálu územia

Za súčasného stavu poznania nie sú známe limity využitia prírodných zdrojov a potenciálu územia

4.2 Limity - ochranné pásma, chránené územia

Za súčasného stavu poznania nie sú známe limity, ochranné pásma, chránené územia,

4.3 Limity - stavebné uzávery a iné rozhodnutia

Na predmetné územie nebola vyhlásená stavebná uzávera

4.4 Limity - kapacity a umiestnenie verejného technického vybavenia

Riešeným územím prechádzajú nasledovné trasy vedenia technickej infraštruktúry:

- VN 22 kV vzduch
-

4.5 Limity - obmedzenia vyplývajúce z ochrany poľnohospodárskej a lesnej pôdy

Riešené územie sa nachádza v zastavanom území. Do riešeného územia nezasahujú územia, ktoré by mohli byť chránené v zmysle zákona č. 220/2004 Z. z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy a o zmene zákona č. 245/2003 Z. z. o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia a o zmene a doplnení niektorých zákonov, ako aj zákona č. 326/2005 Z.z. o lesoch v znení neskorších predpisov.

4.6 Limity - obmedzenia vyplývajúce z ochrany prírody a krajiny

Riešené územie sa nachádza v zastavanom území. Do riešeného územia nezasahujú územia v zmysle zákona č. 542/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov.

4.7 Limity - obmedzenia vyplývajúce z ochrany kultúrnych pamiatok a archeologické hľadisko

Územie nie je pamiatkovo chránené. V zmysle zákona Národnej rady SR č. 49/2002 Z. z. o ochrane pamiatkového fondu „**Investor/stavebník každej stavby vyžadujúcej si zemné práce od pamiatkového úradu v jednotlivých stupňoch územného a stavebného konania vyžiada konkrétne stanovisko ku každej pripravovanej stavebnej činnosti súvisiacej so zemnými prácami (líniové stavby, budovanie komunikácií, bytová výstavba, atď.) z dôvodu, že stavebnou činnosťou, resp. zemnými prácami môže dôjsť k narušeniu archeologických nálezísk, ako aj k porušeniu dosiaľ nevidovaných pamiatok.**“

5. URBANISTICKÁ KONCEPCIA PRIESTOROVÉHO A FUNKČNÉHO USPORIADANIA ÚZEMIA A FUNKČNÉHO VYUŽITIA POZEMKOV

5.1 Urbanistický vývoj riešeného územia

Pôvodná obec mala charakter cestnej dediny, s kompaktnou zástavbou rodinných domov po oboch jej stranách. Urbanistická štruktúra nesie znaky typickej vidieckej zástavby jedno-dvojpodlažných rodinných domov. Urbanistická štruktúra pôvodnej zástavby obce je situovaná pozdĺž hlavnej cesty- dnes II/502, s uličným zdvojením a stredovým zeleným pásom so vzrastlou parkovou zeleňou, čo je dokumentované už na vojenskom mapovaní v rokoch 1764 – 1787, pričom aj na ďalšom vojenskom mapovaní II z rokov 1810-1869 je pôdorys obce identický.

Schéma 4 Vojenské mapovanie I. 1764 – 1787¹

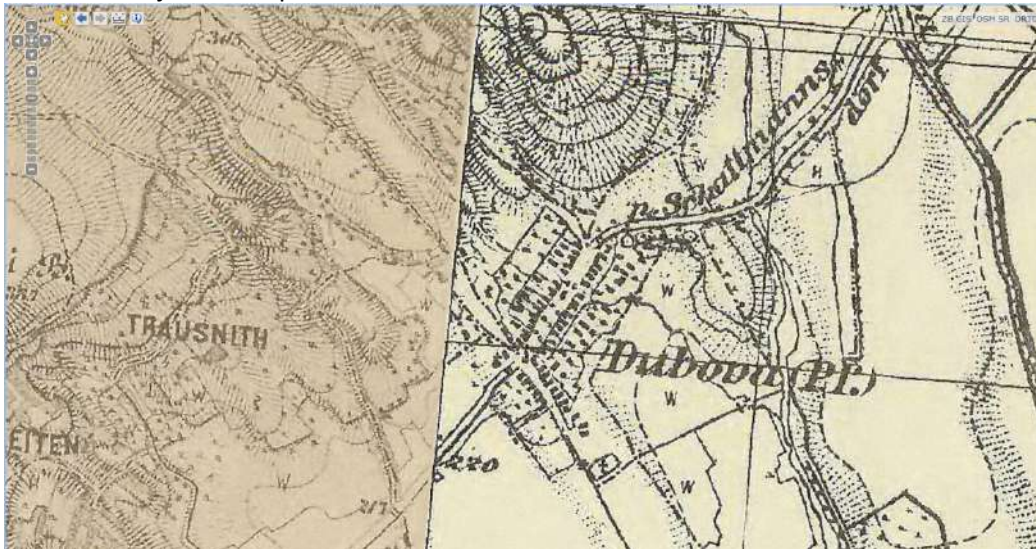

¹ Zdroj: <http://geoportal.sazp.sk>

Schéma 5 Vojské mapovanie II. 1810-1869

Schéma 6 Vojské mapovanie III reambulované 1920 – 1934

Obdobnú situáciu je možné identifikovať na mapovaní III reambulovanom z rokov 1920 – 1934, pričom v jej východnom zlome je už situovaný kostol. V tomto priestore okolo kostola sa neskôr bude vytvárať jadrový priestor obce.

Schéma 7 Mapovanie 1952 – 1957

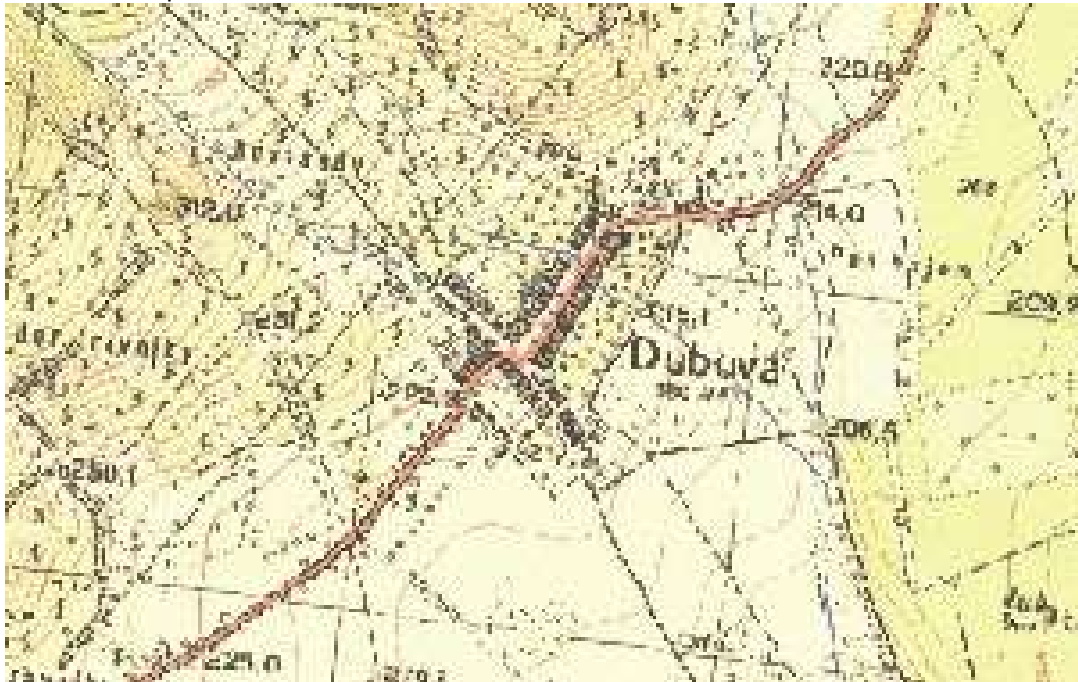

Schéma 8 Mapovanie 1957 – 1971

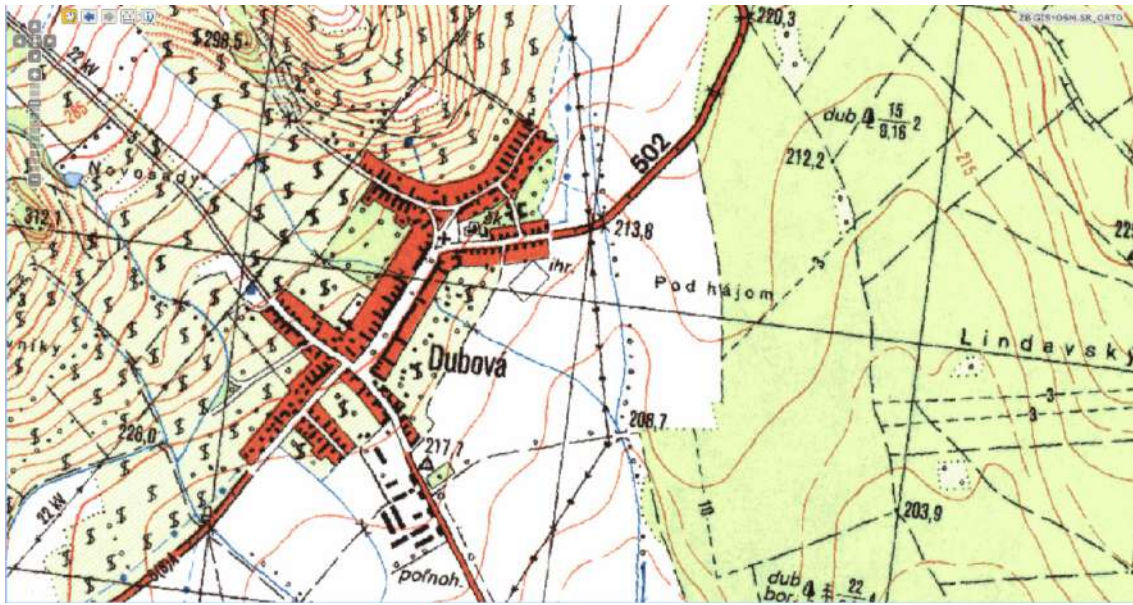
Na mapovaní z rokov 1957 – 1971 je už evidentný začiatok procesu postupnej urbanizácie časti územia v rámci súčasných ulíc Podhorská, Zámocká a Krížna.

Pri kostole sa zástavba RD začala charakteristicky vidlicovo rozvetvovať do dvoch stavebných línií s radovou zástavbou a typickou parceláciou, ktorá dotvára charakter historického pôdorysu obce. Do jednej línie priamej, v pokračovaní cesty II/502 a obostavanou štruktúrou novších RD a novšími objektami občianskej vybavenosti (ZŠ, MŠ, Pošta, Oú, Osveta, Pohostinstvo pri "Hlavnej ul."), a druhej

„mäkšej línie rodinných domov“, ktorá kopíruje pôvodný svažitý terén v úseku medzi lokalitami Koligramy a Osminy, o ktorý sa zástavba opiera.

Priestor je zvýraznený historickou Kaplnkou Sv. Vendelína (lokalizovaná na Podhorskej ulici). V obci svojou hmotou pôsobí dominantne v priestorovej skladbe iba objekt kostola, ktorý je situovaný v koncovej zlomovej polohe. Plošne výrazne pôsobí „zelený kĺb“ v zlomovom bode na dopravnej vidlici, ktorý tvorí park okolo kostola a parková zeleň okolo objektu Pohostinstva.

Schéma 9 Mapovanie 1957 – 1971

5.2 Charakteristika súčasného stavu riešených ulíc

5.2.1 Zámocká ulica

Uličný priestor súčasný stav

Doprava

V rámci uličného priestoru Zámockej ulice je vedená miestna komunikácia so šírkou vozovky cca 4,5m prevažne s asfaltovým povrchom s neohraničenými deštruovanými krajinami. Problémom uličného priestoru je absencia horizontálnej segregácie dopravy, založenej na priestorovom oddelení automobilovej, pešej a statickej dopravy, čo v reálnom obraze riešenej ulice vytvára dopravný „zmätok“, bez jasne zadaných princípov využitia dopravného priestoru.

Do uličného priestoru prakticky súbežne pozdĺž celej komunikácie je výrazným spôsobom zasahované vlastními nehnuteľnosťami, realizáciou rôznych druhov spevnených plôch, ktoré degradujú adaptačnú schopnosť územia a výrazným spôsobom ovplyvňujú vsakovacie a odtokové pomery v území.

Terénne úpravy

Komunikáciu lemujú pôvodné obojstranné prícestné rigoly, pričom na jednej strane uličného priestoru, severozápadnej, je pod pôvodným rigolom realizované zatrubnenie cestného rigolu na odvod dažďových vôd, ktoré sú v prevažnej miere zasypané zeminou, čím terén má v prevládajúcej miere rovinný charakter, dôsledkom čoho stratil akúkoľvek schopnosť zdržať a akumulovať zrážkovú vodu v území.

Po oboch stranách cesty sú miestami vybudované rôzne spevnené plochy, ktoré taktiež znemožňujú vsakovanie vôd. Miestami zostali rigoly v pôvodnom, priestorovo neohraničenom stave do ktorého sú sporadicky zaústene zo súkromných pozemkov výpusty a ktoré sú prerušené nájazdovými rampami na nehnuteľnosti so zabudovanými cestnými priepustami, betónovými rúrami.

Zrážková voda vo verejnom priestore

Neadekvátnymi a neodbornými zásahmi v minulosti do uličného priestoru a to hlavne nivelizovaníu pôvodných obojstranných prícestných rigolov, bol značne narušený vsakovací a odtokový systém zrážkových vôd vo verejnom priestore.

Na jednej strane uličného priestoru (severozápadnej), je pod pôvodným rigolom realizované zatrubnenie cestného rigolu, betónové potrubie (asi 2/3 dĺžky ulice) priemeru cca DN 300mm, vrátane priepustov identického profilu, pod nájazdovými rampami na nehnuteľnosti, na odvod dažďových vôd, prostredníctvom ktorých je zrážková voda čiastočne odvádzaná do povrchového odtoku (viď schéma č. 14). V prípade prívalových dažďov a odmäkov na jar tento systém nedokáže zrážkovú vodu odvieť a následne táto voda živelne preteká po komunikácii a príľahom priestore, čím devastuje a narúša uličný priestor.

Zrážková voda v súkromnom priestore

Rovnako je narušený vsakovací a odtokový systém zrážkových vôd v súkromnom priestore, kde nedochádza k zdržaniu a akumulácii zrážkových vôd na súkromných parcelách (do prícestných rigolov sú zaústene nedefinovatelné odpadové vody zo súkromných parciel). Následne zrážkové vody zo súkromných nehnuteľností sa prevalia do uličného priestoru a ešte viac priťažia aj tak extrémnym odtokovým pomerom v území.

Podpovrchová voda

Na niektorých miestach Zámockej ulice majú súkromné nehnuteľnosti mierny spád (zo severozápadnej strany ukončené svahom), ktorý bol vytvorený zárezom do svažujúceho sa terénu vo

verejnem priestore. V jarných mesiacoch dochádza k občasným výronom podpovrchovej vody z tohto zárezu do jestvujúceho rigolu, resp. aj mimo rigolu.

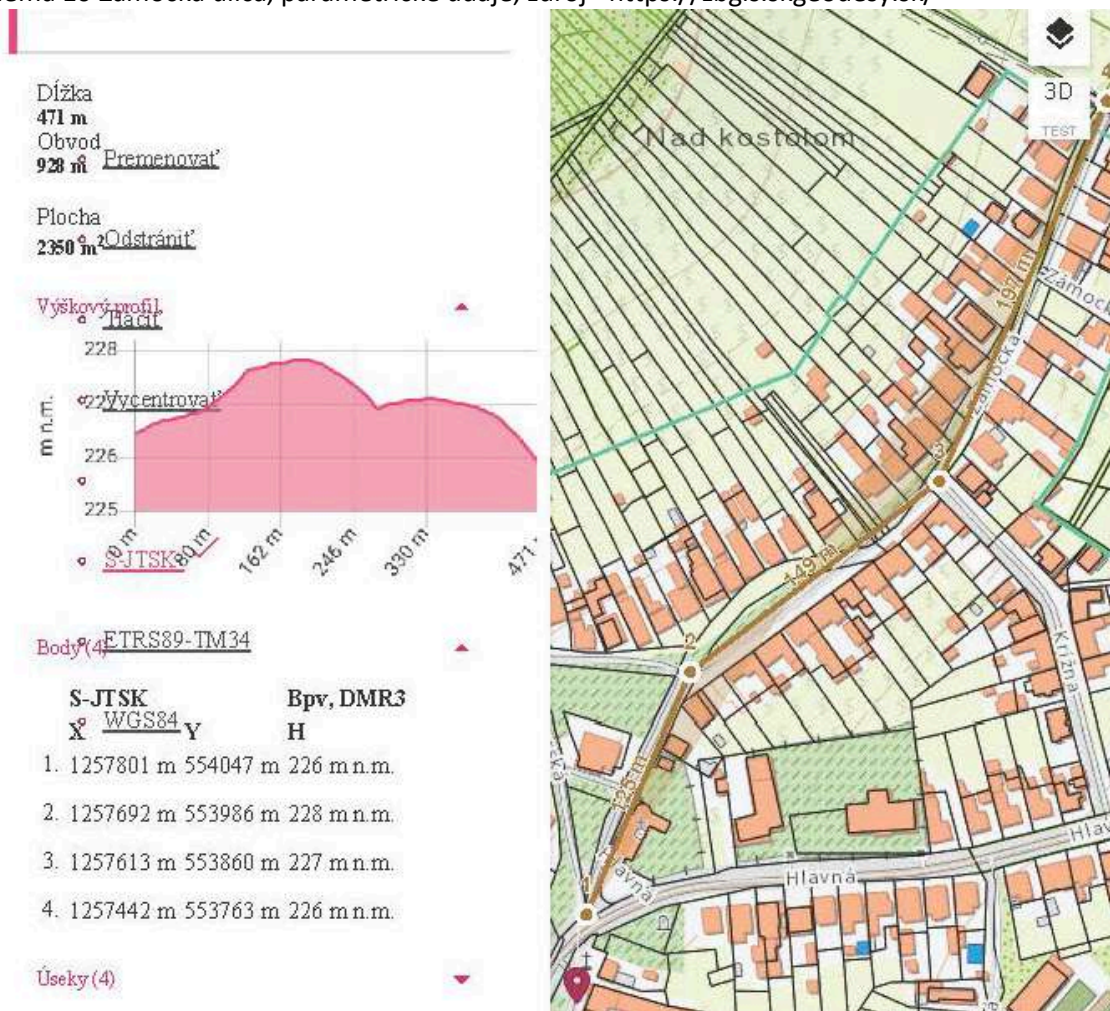
Technická infraštruktúra

V rámci vizuálnej siluety vzdušného priestoru ulice sú vedené vzdušné rozvody NN, ako aj vzdušné domové prípojky NN. V podzemnom priestore sú vedené slaboprúdové rozvody a slaboprúdové prípojky, verejný vodovod DN 100 a vodovodné prípojky, verejná kanalizácia splašková PVC DN 400 a kanalizačné prípojky, verejný STL plynovod DN 100 a plynovodné prípojky.

Spádové pomery

V priečnom smere terénny reliéf uličného priestoru a k nemu prislúchajúce súkromné nehnuteľnosti mierne klesá v smere zo severozápadu na juhovýchod. V pozdĺžnom smere niveleta cesty vetvy 1 - 2 v smere od Hlavnej cesty po križovatku s Podhorskou ulicou má mierne stúpanie a vetva 2 – 3 od križovatky s Podhorskou ulicou po čiastočnom stúpaní, vzápätí mierne klesá až po križovatku s Krížnou ulicou. Nivelete vetvy 3 – 4 vykazuje mierne klesanie v smere do neurbanizovanej krajiny ((vid' schéma č. 10).

Schéma 10 Zámocká ulica, parametrické údaje, zdroj - <https://zbgis.skgeodesy.sk/>

5.2.2 Podhorská ulica a verejný priestor, námestie pri kostole Ružencovej Panny Márie

Uličný priestor súčasný stav:

Doprava

Uličný priestor Podhorskej ulice má obdobné charakteristické znaky ako Zámocká ulica so všetkými negatívnymi prvkami. V rámci uličného priestoru Podhorskej ulice je vedená miestna komunikácia so šírkou vozovky cca 4,5m prevažne s asfaltovým povrchom s neohraničenými deštruovanými krajnicami. Problémom uličného priestoru je absencia horizontálnej segregácie dopravy, založenej na priestorovom oddelení automobilovej, pešej a statickej dopravy, čo v reálnom obraze riešenej ulice vytvára dopravný „zmätok“, bez jasne zadaných princípov využitia dopravného priestoru.

Súčasne do uličného priestoru súbežne s komunikáciou je výrazným spôsobom zasahované vlastníkmi nehnuteľností, realizáciou rôznych druhov spevnených plôch, ktoré degradujú adaptačnú schopnosť územia a výrazným spôsobom ovplyvňujú vsakovacie a odtokové pomery v území.

Terénne úpravy

Komunikáciu lemujú pôvodné obojstranné prícestné rigoly, pričom po oboch stranách uličného priestoru je pod pôvodnými rigolmi realizované zatrubnenie cestného rigolu na odvod dažďových vôd. Prevažne sú zasypané zeminou a terén má v prevládajúcej miere rovinatý charakter, čím stráca akúkoľvek schopnosť zdržať a akumulovať zrážkovú vodu v území.

Po oboch stranách cesty sú miestami vybudované rôzne spevnené plochy, ktoré taktiež znemožňujú vsakovanie vôd. Miestami zostali rigoly v pôvodnom, priestorovo neohraničenom stave do ktorého sú sporadicky zaústené zo súkromných pozemkov výpusty a ktoré sú prerušené nájazdovými rampami na pozemky so zabudovanými cestnými priepustami, betónovými rúrami.

Zrážková voda vo verejnom priestore

Vsakovací a odtokový systém zrážkových vôd vo verejnom priestore je rôznymi neodbornými „ad hoc“ zásahmi z minulosti narušený, čím je jeho funkčná schopnosť problematická. V priebehu minulých rokov došlo k značným úpravám do takej miery, že pôvodné obojstranné prícestné rigoly boli v prevládajúcej miere nivelizované.

Tak ako v celej severnej časti zastavaného územia obce, je po oboch stranách pod pôvodnými rigolmi realizované zatrubnenie cestných rigolov priemeru cca DN 300mm, na odvod dažďových vôd, prostredníctvom ktorých je zrážková voda čiastočne odvádzaná do povrchového odtoku (viď schéma č. 14). V prípade privalových dažďov a odmäkov na jar tento systém nedokáže zrážkovú vodu odvieť a následne táto voda živelné preteká po komunikácii a príľahlom priestore, čím devastuje, narúša a znefunkčňuje uličný priestor.

Zrážková voda v súkromnom priestore

Rovnako je narušený vsakovací a odtokový systém zrážkových vôd v súkromnom priestore, kde nedochádza k zdržaniu a akumulácii zrážkových vôd na súkromných parcelách (do prícestných rigolov sú zaústené nedefinovateľné odpadové vody zo súkromných parciel). Následne zrážkové vody zo súkromných parciel sa prevalia do uličného priestoru a navyše prirážajú aj tak extrémne odtokové pomery v území.

Podpovrchová voda

Na niektorých miestach Podhorskej ulice sú súkromné parcely s miernym spádom zo severovýchodnej strany ukončené svahom, vytvoreným zárezom do svažujúceho sa terénu vo verejnom priestore. V jarných mesiacoch dochádza k občasným výronom podpovrchovej vody z tohto zárezu do jestvujúceho rigolu, resp. aj mimo rigol.

Technická infraštruktúra

V rámci vzdušného priestoru ulice sú vedené vzdušné rozvody NN, ako aj vzdušné domové prípojky NN. V rámci podzemného priestoru sú vedené slaboprúdové rozvody a slaboprúdové prípojky, verejný vodovod DN 100 a vodovodné prípojky, verejná kanalizácia splašková PVC DN 400 a kanalizačné prípojky, verejný STL plynovod DN 100 a plynovodné prípojky.

Spádové pomery

V priečnom smere terénny reliéf uličného priestoru ak nemu prislúchajúcich súkromných parciel mierne klesá v smere zo severovýchodu na juhozápad. V pozdĺžnom smere niveleta cesty vetvy 1 - 7 v smere od Hlavnej cesty po križovanie s občasným potokom v hornej, koncovej časti ulice má mierne stúpanie v smere do neurbanizovanej krajiny (viď schéma č. 11).

Námestie pri kostole Ružencovej Panny Márie. Niveleta námestia v smere sever – juh má prevládajúci spád, klesanie v jeho osi v smere terénneho reliéfu k hlavnej ulici. Niveleta námestia v smere východ - západ je takmer v plynule rovnovážnom stave.

Schéma 11 Podhorská ulica a námestie pri kostole Ružencovej Panny Márie, parametrické údaje, zdroj - <https://zbgis.skgeodesy.sk/>

5.2.3 Krížna ulica

Uličný priestor súčasný stav:

Doprava

V rámci uličného priestoru Krížnej ulice je vedená miestna komunikácia so šírkou vozovky cca 4,5m prevažne s asfaltovým povrchom s neohraničenými deštruovanými krajinami. V uličnom priestore absentujú vyhradené pešie trasy a parkovacie plochy, prípadne odstavňé plochy. Komunikačný systém v uličnom priestore je zastúpený bez diferencovania všetkými druhmi dopravy.

Súčasne do uličného priestoru súběžne s komunikáciou je výrazným spôsobom zasahované vlastníckmi nehnuteľnosťmi, realizáciou rôznych druhov spevnených plôch, ktoré degradujú adaptačnú schopnosť územia a výrazným spôsobom ovplyvňujú vsakovacie a odtokové pomery v území.

Terénne úpravy

Komunikáciu lemujú pôvodné obojstranné prícestné rigoly, pričom na jednej západnej strane uličného priestoru je pod pôvodným rigolom realizované betónové potrubie (asi na 1/2 dĺžky ulice) na odvod dažďových vôd sú v prevažnej miere zasypané zeminou, dôsledkom čoho má terén prevažne rovinatý charakter, čím stráca akúkoľvek schopnosť zdržať, akumulovať zrážkovú vodu v území.

Po oboch stranách cesty sú miestami vybudované rôzne spevnené plochy, ktoré taktiež znemožňujú vsakovanie vôd. Miestami zostali rigoly v pôvodnom, priestorovo neohraničenom stave do ktorého sú sporadicky zaústené zo súkromných pozemkov výpusty a ktoré sú prerušené nájzdovými rampami na pozemky so zabudovanými priepustami, betónovými rúrami.

Zrážková voda vo verejnom priestore

Vsakovací a odtokový systém zrážkových vôd vo verejnom priestore je narušený tým, že sú v prevládajúcej miere nivelizované pôvodné obojstranné prícestné rigoly. Po jednej strane ulice je pod pôvodným rigolom osadené betónové potrubie priemeru cca DN 300mm, na odvod dažďových vôd, prostredníctvom ktorých je zrážková voda čiastočne odvádzaná do povrchového odtoku (viď schéma č. 14). V prípade privalových dažďov a odmákov na jar tento systém nedokáže zrážkovú vodu odvieť a následne táto voda živelne preteká po komunikácii a príahlom priestore, čím narúša uličný priestor.

Zrážková voda v súkromnom priestore

Rovnako je narušený vsakovací a odtokový systém zrážkových vôd v súkromnom priestore, kde nedochádza k zdržaniu a akumulácii zrážkových vôd na súkromných parcelách /do prícestných rigolov sú zaústené nedefinovateľné odpadové vody zo súkromných parcel/. Následne zrážkové vody zo súkromných parcel sa prevalia do uličného priestoru a navyše priťažia aj tak extrémne odtokové pomery v území.

Podpovrchová voda

Na Krížnej ulici v strednej časti sa do odvodňovacieho systému pripája zo západnej strany odvodňovacie potrubie, ktoré prechádza zo Zámočkej ulice krížom cez súkromné parcely až na Krížnu ulicu.

Technická infraštruktúra

V rámci vzdušného priestoru ulice sú vedené vzdušné rozvody NN, ako aj vzdušné domové prípojky NN. V rámci podzemného priestoru sú vedené slaboprúdové rozvody a slaboprúdové prípojky, verejný vodovod DN 100 a vodovodné prípojky, verejná kanalizácia splašková PVC DN 400 a kanalizačné prípojky, verejný STL plynovod DN 100 a plynovodné prípojky.

Spádové pomery

V priečnom smere terénny reliéf uličného priestoru ak nemu prislúchajúcich súkromných parciel mierne klesá v smere zo západu na východ. V pozdĺžnom smere niveleta cesty vetvy 1 - 3 v smere od Hlavnej cesty po križovanie s Zámockou ulicou má mierne stúpanie.

Schéma 12 Krížna ulica, parametrické údaje, zdroj - <https://zbgis.skgeodesy.sk/>

5.2.4 Dolná ulica

Uličný priestor súčasný stav:

Doprava

V rámci uličného priestoru Dolnej ulice je vedená miestna komunikácia so šírkou vozovky cca 4,5m prevažne s asfaltovým povrchom s neohraničenými deštruovanými krajinami. V uličnom priestore absentujú vyhradené pešie trasy a parkovacie plochy, prípadne odstavné plochy. Komunikačný systém v uličnom priestore je zastúpený bez diferencovania všetkými druhmi dopravy.

Súčasne do uličného priestoru súbežne s komunikáciou je výrazným spôsobom zasahované vlastními nehnuteľnosťami, realizáciou rôznych druhov spevnených plôch, ktoré degradujú adaptačnú schopnosť územia a výrazným spôsobom ovplyvňujú vsakovacie a odtokové pomery v území.

Terénne úpravy

Komunikáciu lemujú pôvodné obojstranné prícestné rigoly, pričom na jednej strane uličného priestoru od kostola je pod pôvodným rigolom osadené betónové potrubie / na celú dĺžku ulice/ na odvod dažďových vôd sú v prevažnej miere zasypané zeminou a terén má v prevládajúcej miere rovinný charakter čím stráca akúkoľvek schopnosť zdržať, akumulovať zrážkovú vodu v území. Po oboch stranách cesty sú miestami vybudované rôzne spevnené plochy, ktoré taktiež znemožňujú

vsakovanie vôd. Miestami zostali rigoly v pôvodnom, priestorovo neohraničenom stave do ktorého sú sporadicky zaústené zo súkromných pozemkov výpusty a ktoré sú prerušené prístupovými cestami na pozemky so zabudovanými priepustami, betónovými rúrami.

Zrážková voda vo verejnom priestore

Taktiež je narušený vsakovací a odtokový systém zrážkových vôd vo verejnom priestore tým, že sú v prevládajúcej miere nivelizované pôvodné obojstranné prícestné rigoly. Po jednej strane, od kostola je pod pôvodným rigolom osadené betónové potrubia priemeru cca DN 300mm, na odvod dažďových vôd, prostredníctvom ktorého je zrážková voda čiastočne odvádzaná do povrchového odtoku (viď schéma č. 14). V prípade privalových dažďov a odmäkov na jar tento systém nedokáže zrážkovú vodu odvieť a následne táto voda živelne preteká po komunikácii a príľahlom priestore, čím narúša uličný priestor.

Zrážková voda v súkromnom priestore

Súčasne je narušený vsakovací a odtokový systém zrážkových vôd v súkromnom priestore, kde nedochádza k zdržaniu a akumulácii zrážkových vôd na súkromných parcelách /do prícestných rigolov sú zaústené nedefinovateľné odpadové vody zo súkromných parciel/. Následne zrážkové vody zo súkromných parciel sa prevalia do uličného priestoru a navyiac priťažia aj tak extrémne odtokové pomery v území.

Technická infraštruktúra

V rámci vzdušného priestoru ulice sú vedené vzdušné rozvody NN, ako aj vzdušné domové prípojky NN. V rámci podzemného priestoru sú vedené slaboprúdové rozvody a slaboprúdové prípojky, verejný vodovod DN 100 a vodovodné prípojky, verejná kanalizácia splašková PVC DN 400 a kanalizačné prípojky, verejný STL plynovod DN 100 a plynovodné prípojky.

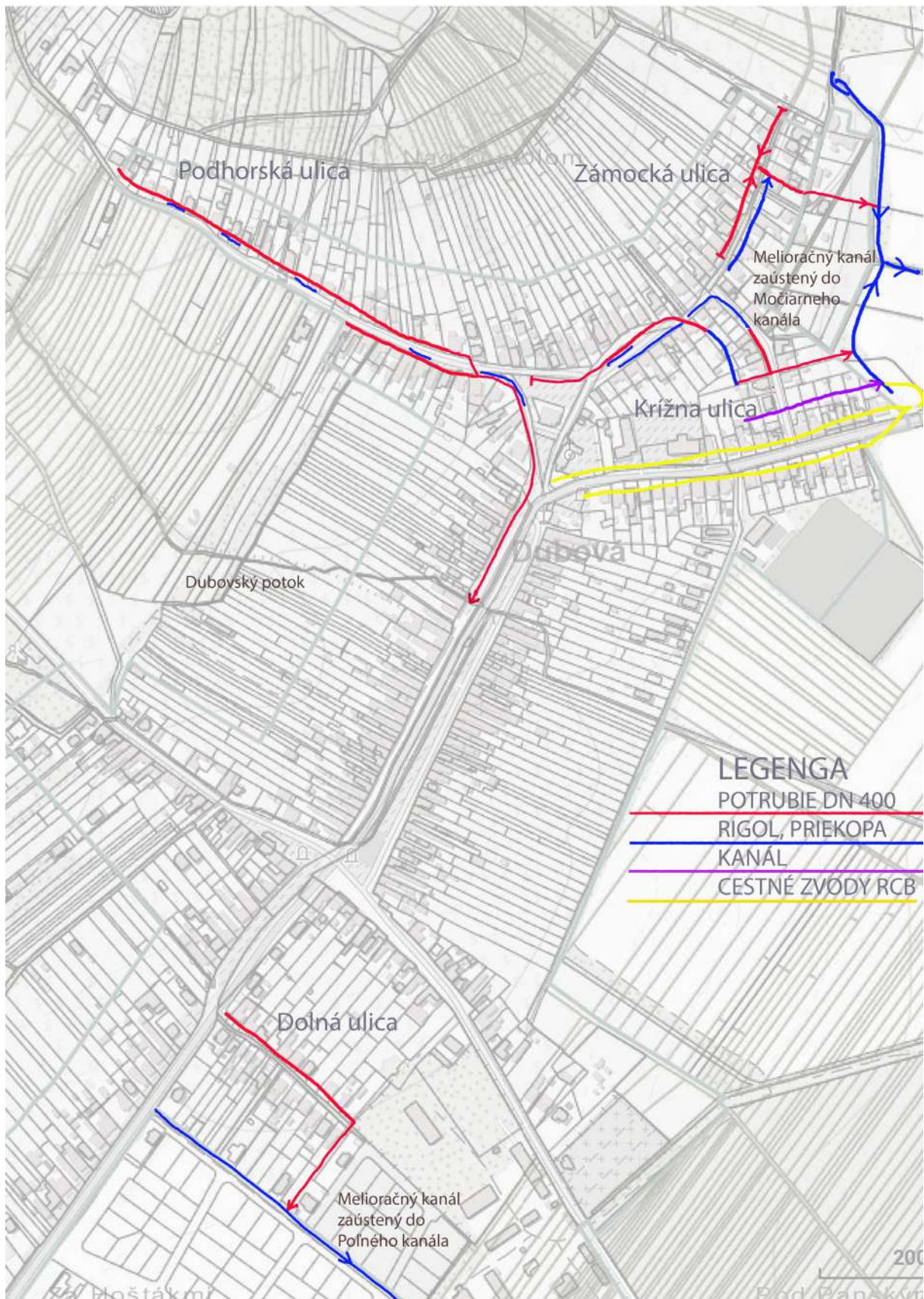
Spádové pomery

V priečnom smere terénny reliéf uličného priestoru ak nemu prislúchajúcich súkromných parciel mierne klesá v smere zo severovýchodu na juhozápad. V pozdĺžnom smere niveleta cesty vetvy 1 - 2 v smere od Hlavnej cesty po areál družstva má mierne klesanie.

Schéma 13 Dolná ulica, parametrické údaje, zdroj - <https://zbgis.skgeodesy.sk/>

Schéma 14 Súčasný stav odvedenia zrážkových vôd riešeného územia

Zdroj: Obecný úrad Dubová

5.3 Návrh komplexnej revitalizácie uličných priestorov

5.3.1 Proces koncepčného riešenia

V rámci prípravy na návrhu celkového koncepčného prístupu k riešeniu revitalizácie vybraných ulíc v obci Dubová, boli vypracované viaceré varianty možného riešenia, ktoré boli na úrovni obce prerokovávané. Pre pochopenie prístupu k spracovaniu, ako aj z dôvodu postupného ujasňovania problematiky, ako aj hĺbky spracovania, prikladáme prehľad spracovávaných variant.

Schéma 15 Variantné riešenie - Variant 1

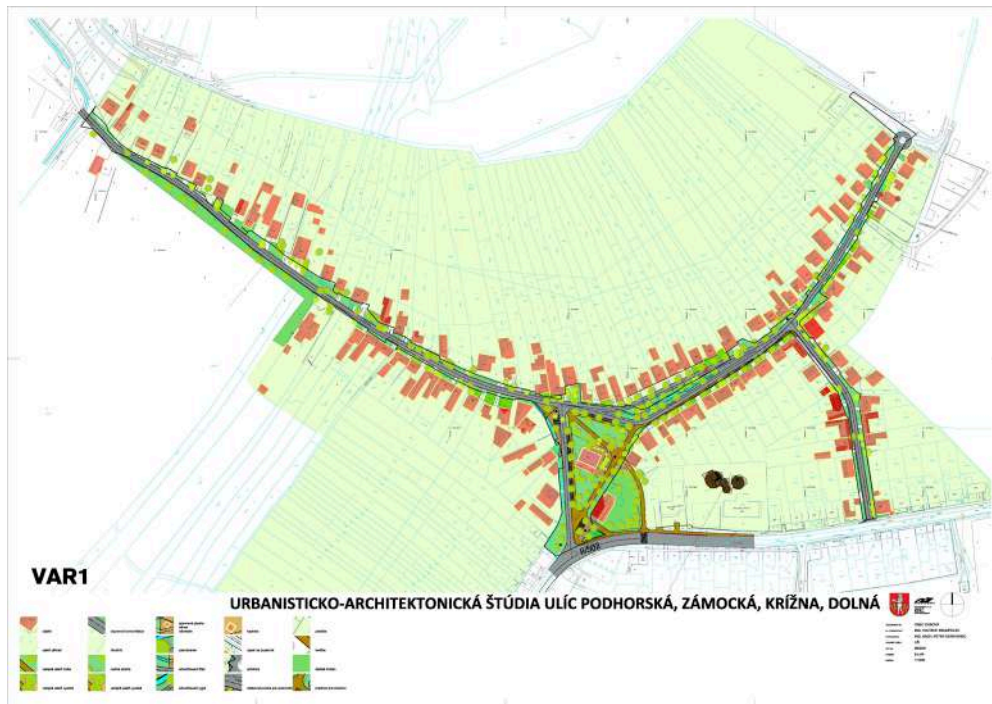

Schéma 16 Variantné riešenie - Variant 2

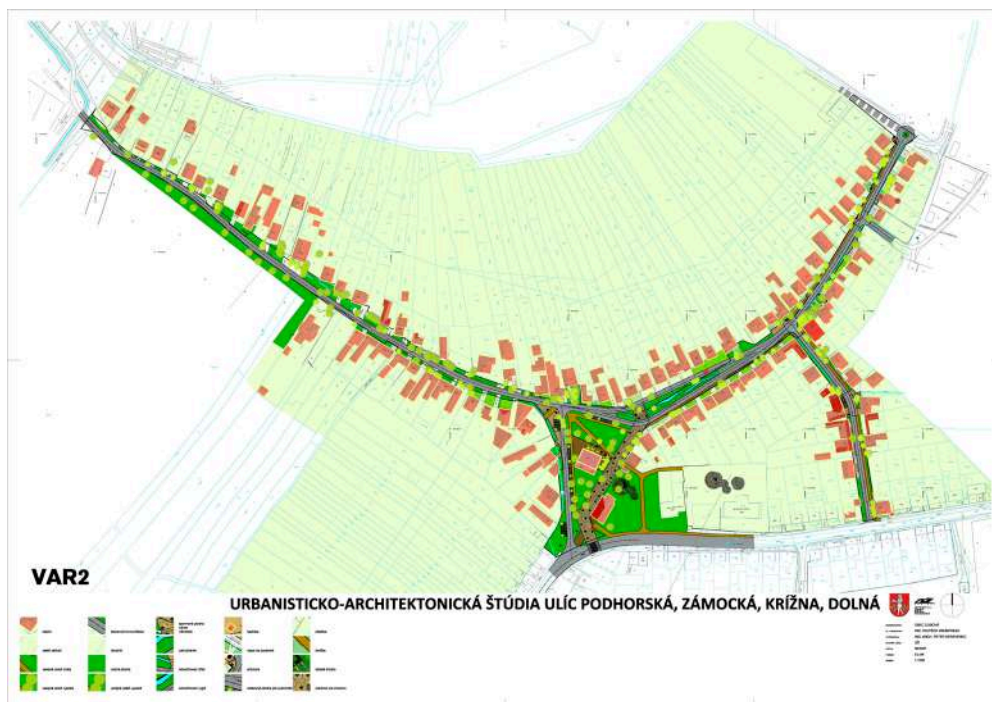

Schéma 17 Variantné riešenie - Variant 3

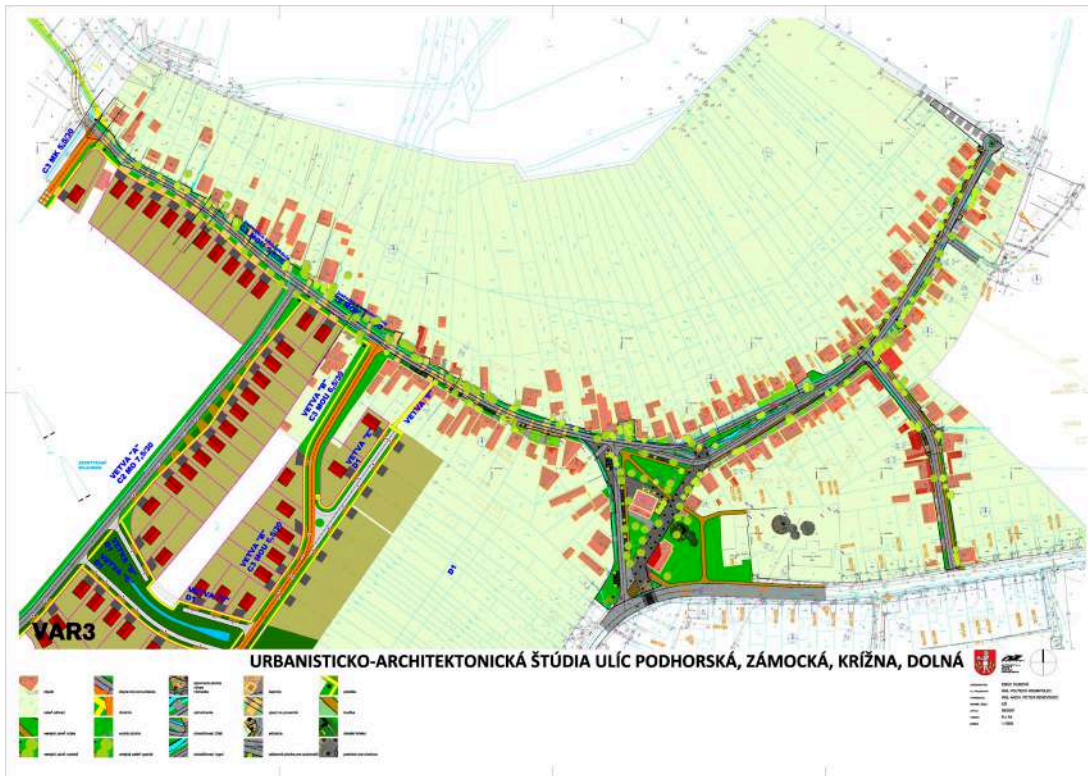
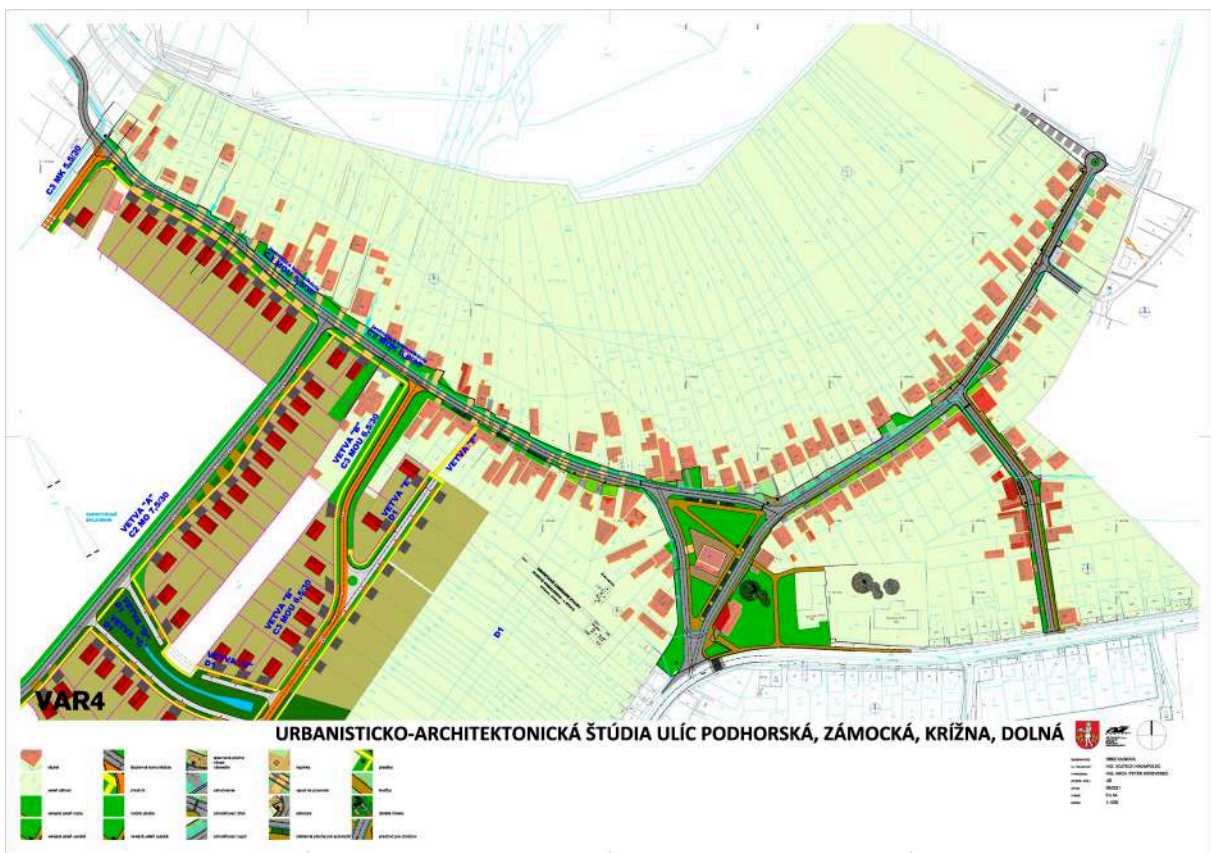

Schéma 18 Variantné riešenie - Variant 4

5.3.2 Konceptný návrh riešenia

Právna úprava manažmentu povodňových rizík v Slovenskej republike vychádza z transpozície Smernice Európskeho parlamentu a Rady 2007/60/ES o hodnotení a manažmente povodňových rizík, zohľadňuje teóriu a prax krízového manažmentu a vodného hospodárstva v oblasti ochrany pred povodňami.

Základom právnej úpravy manažmentu povodňových rizík sú zákon č. 7/2010 Z. z., zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 42/1994 Z. z. o civilnej ochrane obyvateľstva v znení neskorších predpisov a príslušné všeobecne záväzné právne predpisy. V Slovenskej republike nie je manažment povodňových rizík predmetom len uvedených dvoch zákonov, ale opiera sa o viaceré ďalšie právne predpisy upravujúce činnosť štátnych a samosprávnych orgánov, organizácií v ich zakladateľskej alebo zriaďovateľskej pôsobnosti, právnických osôb, fyzických osôb – podnikateľov a fyzických osôb, ktoré priamo alebo nepriamo súvisia s komplexom aktivít tvoriacich systém ochrany pred povodňami.

V roku 2010 bol vládou schválený Program revitalizácie krajiny a integrovaného manažmentu povodí SR². Hlavným cieľom Programu je praktické etablovanie tretieho stupňa vodného plánovania na území obcí (lokálne vodné plánovanie) a uplatnenie integrovaného manažmentu vodných zdrojov (IMVZ) v praxi prostredníctvom zostavovania plánov integrovaného manažmentu vodných zdrojov obce. Zameriava sa na zadržanie dažďovej vody v krajine, ako aj na celkové oživenie a obnovu poškodenej krajiny a minimalizáciu rizika vzniku povodňových príválových vln.

Podľa tohto programu protipovodňová prevencia spočíva v trojstupňovom prístupe s nasledovnou postupnosťou:

1. najprv zachytenie dažďovej vody v mieste/priestore, kde spadne,
2. následne retencia/akumulácia dažďovej vody v krajine,
3. až nakoniec odvedenie tej časti dažďovej vody, ktorú povodie/územie/krajina predtým neabsorbuje.

V zmysle Metodického usmernenia MDVRR SR odboru územného plánovania k zabezpečeniu plnenia uznesenia vlády SR č. 148/2014 z 26.3.2014 k Stratégii adaptácie SR na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy sú pre územie obce Dubová relevantné tieto opatrenia:

Opatrenia voči častejším a intenzívnejším vlnám horúčav

- Zabezpečiť zvyšovanie podielu vegetácie a vodných prvkov v sídlach
- Zabezpečiť a podporovať, aby boli dopravné a energetické technológie, materiály a infraštruktúra prispôsobené meniacim sa klimatickým podmienkam
- Zabezpečiť a podporovať ochranu funkčných brehových porastov v sídlach.
- Zabezpečiť prispôsobenie výberu drevín pre výsadbu v sídlach meniacim sa klimatickým podmienkam
- Vytvárať komplexný systém plôch zelene v sídle v prepojení do kontaktných hraníc sídla a do priľahlej krajiny

Opatrenia voči častejšiemu výskytu silných vetrov a víchríc

- Zabezpečiť a podporovať výsadbu lesa, alebo spoločenstiev drevín v extravilánoch miest a obcí
- Zabezpečiť udržiavanie dobrého stavu, statickej a ekologickej stability stromovej vegetácie
- Zabezpečiť dostatočnú odstupnú vzdialenosť stromovej vegetácie v blízkosti elektrického vedenia

Opatrenia voči častejšiemu výskytu sucha

- Podporovať a zabezpečiť opätovné využívanie dažďovej a odpadovej vody

---

² Uznesenie vlády SR č. 744/2010 zo dňa 27.10.2010

- Zabezpečiť minimalizáciu strát vody v rozvodných sieťach
- V menších obciach podporovať výstavbu domových čistiarní odpadových vôd
- V prípade, že samospráva je vlastníkom lesov, zabezpečiť opatrenia voči riziku lesných požiarov
- Podporovať a zabezpečovať zvýšené využívanie lokálnych vodných plôch a dostupnosť záložných vodných zdrojov
-

Opatrenia voči častejšiemu výskytu intenzívnych zrážok

- Zabezpečiť a podporovať zvýšenie retenčnej kapacity územia pomocou hydrotechnických opatrení, navrhnutých ohľaduplne k životnému prostrediu
- Zabezpečiť a podporovať zvyšovanie podielu vegetácie pre zadržiavanie a infiltráciu dažďových vôd v sídlach
- Zabezpečiť a podporovať renaturáciu a ochranu tokov a mokradí
- V prípade že samospráva vlastní lesy, zabezpečiť udržiavanie siete lesných ciest s účinnou protipovodňovou ochranou a rozrušovať nepotrebné lesné cesty
- Usmerniť odtokové pomery pomocou drobných hydrotechnických opatrení
- Zabezpečiť a podporovať opatrenia proti vodnej erózii a zosuvom pôdy.

Na základe analýzy územia na dohodnutých uliciach (Podhorská, Zámocká, Krížna a Dolná), sa do návrhu celkovej revitalizácie ulíc transformovali výstupy z jednotlivých strategických dokumentov na národnej, regionálnej a obecnej úrovni.

5.3.3 Zámocká ulica

Doprava

Návrh revitalizácie uličného priestoru je založený na rekonštrukcii povrchov a z dopravného hľadiska spočíva na princípe segregácie horizontálnej dopravy, ktorá jasne priestorovo oddeľuje pešiu, automobilovú, statickú alebo inú dopravu.

Zásadným prvkom koncepcie celkovej revitalizácie ulice je návrh komunikácie so šírkou vozovky 5,0m, pričom 3,5m široký pás je navrhnutý s povrchom asfaltovým a 1,5m široký pás, čiastočne prezentujúci pešie trasy. 1,5m široký pás je navrhnutý s povrchovou úpravou z dlažby vo farebnom rozlíšení, ktorá vizuálne oddelí motorovú a pešiu dopravu, pričom je riešený v jednej úrovni s komunikáciou.

Súčasne na určitých, dohodnutých miestach bude jazdný pruh predelený po celej šírke komunikácie, čím bude vytvárať psychologickú bariéru pre obmedzenie rýchlosti vozidla.

Terénne úpravy

Zasypané pôvodné obojstranné prícestné rigoly navrhujeme obnoviť do pôvodného stavu, čo znamená plynule ich prehĺbiť do takej podoby, aby boli schopné zadržať a akumulovať zrážkovú vodu v dotknutom území.

Je potrebné prehodnotiť opodstatnenosť rôznych druhov spevnených plôch realizovaných živelne príľahlými vlastníkami nehnuteľností v rámci uličného priestoru súbežne s komunikáciou, a následne pristúpiť k ich likvidácii.

Terénne úpravy spočívajú aj vo vybudovaní hrádzok na rigoloch pred prístupovými rampami na pozemky so zabudovanými priepustami, betónovými rúrami priemeru cc 300mm.

V miestach, kde zostali rigoly v pôvodnom, priestorovo neohraničenom stave, sú sporadicky zaústené výpusty zo súkromných pozemkov. Tieto výpusty je potrebné zlikvidovať. Pri riešení je nevyhnutné

uplatniť zásadu, že zrážkovú vodu v súkromnom priestore je potrebné zlikvidovať na vlastnom pozemku.

Zrážková voda vo verejnom priestore

Z hľadiska manažmentu zrážkových vôd je zámerom maximálne využiť časť uličného priestoru tak pre vsakovanie ako aj odvod zrážkovej vody, prostredníctvom špecifickej obnovy pôvodných obojstranných rigolov, vytvorením poloinfiltračných priekop s povrchovými prehrázkami pre zdržanie zrážkových vôd, čím sa vytvorí bazén, ktorý zabezpečí odtok len prebytočnej vody (viď schéma č. 14). Táto voda je následne odvádzaná prostredníctvom jestvujúceho zatrubneného rigolu - betónového potrubia umiestneného pod rigolmi po oboch stranách uličného priestoru.

Niektoré časti zatrubneného rigolu v rámci ulice sú vplyvom rôznych zásahov deštruované, nefunkčné, preto navrhujeme ich výmenu za nové železobetónové potrubie identického priemeru o celkovej dĺžke 414m.

Zrážková voda v súkromnom priestore

Zrážkovú vodu v súkromnom priestore, na súkromných parcelách t. j. zo striech, so spevnených povrchov a nevsiaknutú vodu tečúcu zo svahu odporúčame buď kaskádovite, alebo na dolnej hranici pozemku zachytávať a z tejto polohy ju spätne využívať na zavlažovanie, resp. na iné účely alebo ju vytlačiť do hornej polohy záhrady, akumulovať a následne ju využiť na gravitačné zavlažovanie záhrady. Zdržaním a akumuláciou zrážkových vôd na súkromných parcelách sa zabráni ich prieniku do prícestných rigolov uličného priestoru čím zabráni preťaženiu odtokových pomerov v území.

Podpovrchová voda

Na tých miestach malého severozápadného svahu Zámočkej ulice, kde v jarňách mesiacoch dochádza k občasným výronom podpovrchovej vody zo zárezu, sa navrhuje lokálne osadiť gabiónové koše doplnené o kamennú rovnaninu resp. štrkodrvinu, ktoré stabilizujú svah v mieste výveru a súčasne umožnia zabezpečiť nerušený a riadený odvod podpovrchovej vody.

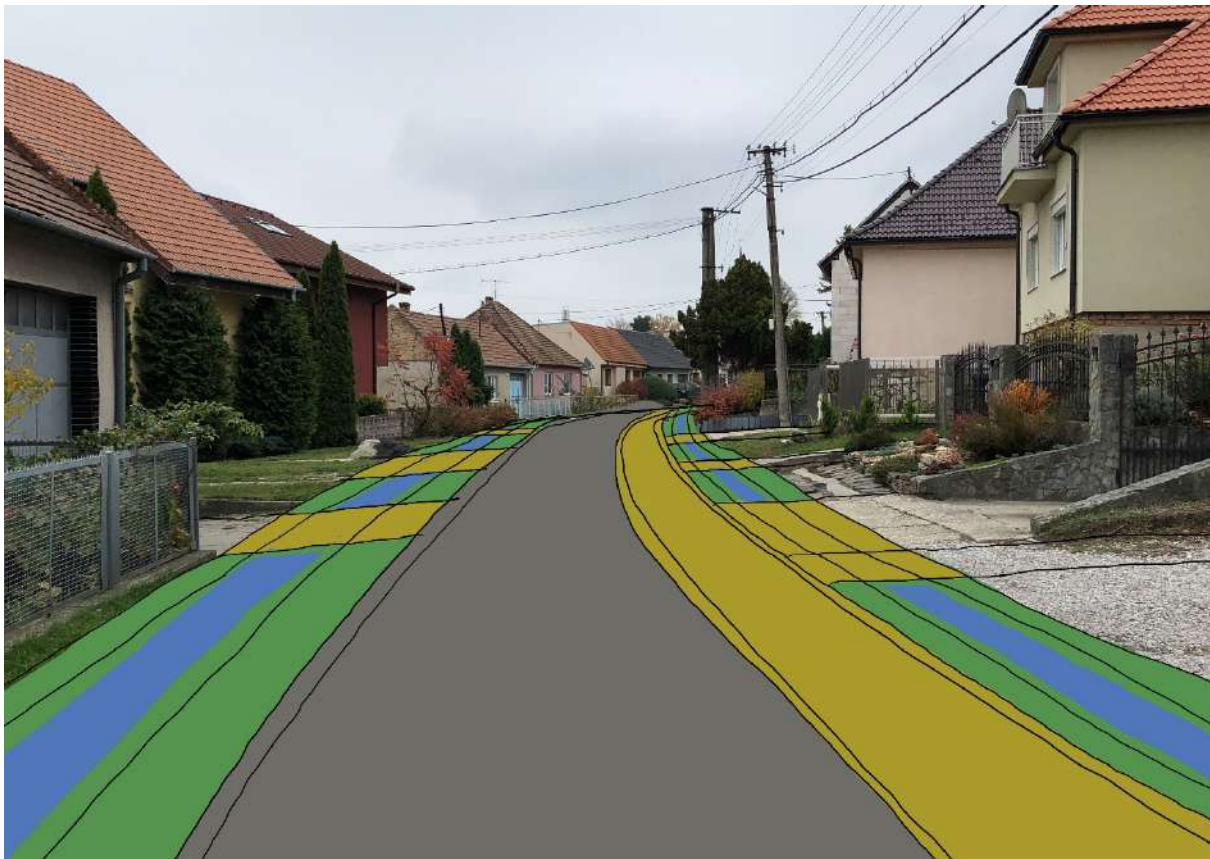
Zeleň

Z hľadiska rôznych etáží zelene, rôznych druhov a štruktúry drevín je v rámci uličného priestoru spracované rámcové hodnotenie drevín a zelene. Je potrebné komisionálne prísúpiť k prehodnoteniu ich kvality a následne k ich ošetrovaniu resp. po dohode k ich prípadnej likvidácii.

Technická infraštruktúra

Z hľadiska existencie technickej infraštruktúry v rámci uličného priestoru je potrebné prehodnotiť jednak potrebu doplnenie a súčasne aj možnosti prípadnej výmeny časti technickej infraštruktúry, ktorá je v nevyhovujúcom stave, resp. po fyzickej, technickej a ekonomickej stránke zastaralá, alebo nevyhovujúca. Zo strany obce neboli vznesené požiadavky na rekonštrukciu a doplnenie technickej infraštruktúry.

Schéma 19 Zámocká ulica, revitalizácia uličného priestoru, pohľad v smere na kostol

5.3.4 Podhorská ulica

Doprava

Zásady koncepcie revitalizácie ulice sú obdobné ako pre Zámockú ulicu. Urbanistická koncepcia z dopravného hľadiska je založená na princípe segregácie horizontálnej dopravy, ktorá jasne priestorovo oddeľuje pešiu, automobilovú, statickú alebo inú dopravu.

Zásadným prvkom koncepcie je návrh komunikácie so šírkou vozovky 5,0m, pričom 3,5m široký pás je navrhnutý s povrchom asfaltovým a 1,5m široký pás, čiastočne prezentujúci pešie trasy. 1,5m široký pás je navrhnutý s povrchovou úpravou z dlažby vo farebnom rozlíšení, ktorá vizuálne oddelí motorovú a pešiu dopravu, pričom je riešený v jednej úrovni s komunikáciou.

Súčasne na určitých, dohodnutých miestach bude jazdný pruh predelený po celej šírke komunikácie, čím bude vytvárať psychologickú bariéru pre obmedzenie rýchlosti vozidla.

Terénne úpravy

Zasypané pôvodné obojstranné prícestné rigoly navrhujeme obnoviť do pôvodného stavu čo znamená plynule ich prehĺbiť do takej podoby aby boli schopné zdržať, akumulovať zrážkovú vodu v prislúchajúcom území.

Je potrebné prehodnotiť opodstatnenosť rôznych druhov spevnených plôch realizovaných živelne príľahlými vlastníckymi nehnuteľnosťami v rámci uličného priestoru súbežne s komunikáciou, a následne pristúpiť k ich likvidácii.

Terénne úpravy spočívajú aj vo vybudovaní hrádzok na rigoloch pred prístupovými rampami na pozemky so zabudovanými priepustami, betónovými rúrami priemeru cc 300mm.

V miestach, kde zostali rigoly v pôvodnom, priestorovo neohraničenom stave, sú sporadicky zaústené výpusty zo súkromných pozemkov. Tieto výpusty je potrebné zlikvidovať. Pri riešení je nevyhnutné uplatniť zásadu, že zrážkovú vodu v súkromnom priestore je potrebné zlikvidovať na vlastnom pozemku.

Zrážková voda vo verejnom priestore

Z hľadiska manažmentu zrážkových vôd je zámerom maximálne využiť časť uličného priestoru tak pre vsakovanie ako aj odvod zrážkovej vody, prostredníctvom špecifickej obnovy pôvodných obojstranných rigolov, vytvorením poloinfiltračných priekop s povrchovými prehrázkami pre zdržanie zrážkových vôd, čím sa vytvorí bazén, ktorý zabezpečí odtok len prebytočnej vody (viď schéma č. 19). Táto voda je následne odvádzaná prostredníctvom jestvujúceho zatrubneného rigolu - betónového potrubia umiestneného pod rigolmi po oboch stranách uličného priestoru.

Niektoré časti zatrubneného rigolu v rámci ulice sú vplyvom rôznych zásahov deštruované, nefunkčné, preto navrhujeme ich výmenu za nové železobetónové potrubie identického priemeru o celkovej dĺžke 315m.

Zrážková voda v súkromnom priestore

Zrážkovú vodu v súkromnom priestore, na súkromných parcelách t. j. zo striech, so spevnených povrchov a nevsiaknutú vodu tečúcu zo svahu doporučujeme buď kaskádovite, alebo na dolnej hranici pozemku zachytávať a z tejto polohy ju spätne využívať na zavlažovanie, resp. na iné účely alebo ju vytlačiť do hornej polohy záhrady, akumulovať a následne ju využiť na gravitačné zavlažovanie záhrady. Zdržaním a akumuláciou zrážkových vôd na súkromných parcelách zabránime ich prieniku do prícestných rigolov uličného priestoru čím sa nepriťažia odtokové pomery v území.

Podpovrchová voda

Na tých miestach malého severozápadného svahu Zámočkej ulice, kde v jarných dochádza mesiacoch k občasným výronom podpovrchovej vody zo zárezu navrhujeme lokálne osadiť gabiónové koše doplnené o kamennú rovnaninu resp. štrkodrvinu, ktoré stabilizujú svah v mieste výveru a súčasne umožnia zabezpečiť nerušený a riadený odvod podpovrchovej vody.

Zeleň

Z hľadiska rôznych etáží zelene, rôznych druhov a štruktúry drevín je v rámci uličného priestoru spracované rámcové hodnotenie drevín a zelene. Je potrebné na základe odborného zhodnotenia pristúpiť k prehodnoteniu ich kvality a následne k ich ošetrovaniu resp. po dohode k ich prípadnej likvidácii.

Technická infraštruktúra

Z hľadiska existencie technickej infraštruktúry rámci uličného priestoru je potrebné prehodnotiť jednak potrebu doplnenie a súčasne aj možnosti prípadnej výmeny časti technickej infraštruktúry, ktorá je v nevyhovujúcom stave, resp. po fyzickej, technickej a ekonomickej stránke zastaralá, alebo nevyhovujúca. Zo strany obce neboli vznesené požiadavky na rekonštrukciu a doplnenie technickej infraštruktúry.

Verejný priestor - námestie pri kostole Ružencovej Panny Márie

Na západnej strane verejného priestoru navrhujeme komunikáciu šírky 5m a súbežne samostatný chodník šírky 1,5m, lemovaný pozdĺžnymi parkovacími stániami a špecifickú obnovu jednostranného rigolu s povrchovými prehrázkami pre zdržanie dažďových vôd, následne odvádzaných prostredníctvom jestvujúceho betónového potrubia umiestneného pod rigolom.

Na východnej strane verejného priestoru, pri kostole navrhujeme komunikáciu šírky 5m a súbežne na jednej strane od kostola, samostatný chodník šírky 1,5m, lemovaný pozdĺžnymi parkovacími stániami,

a súbežne na druhej strane pri kostole, samostatný chodník šírky 1,5m, s odvedením vôd vsakom do parkovísk.

Schéma 20 Podhorská ulica, revitalizácia uličného priestoru, pohľad v smere do viníc

Schéma 21 Podhorská ulica, revitalizácia uličného priestoru, pohľad v smere na kostol

5.3.5 Krížna ulica

Doprava

Zásady koncepcie revitalizácie ulice sú obdobné ako pre Zámockú a Podhorskú ulicu. Revitalizácia z dopravného hľadiska je založená na princípe segregácie horizontálnej dopravy, ktorá jasne priestorovo oddeľuje pešiu, automobilovú, statickú alebo inú dopravu.

Zásadným prvkom koncepcie je návrh komunikácie so šírkou vozovky 5,0m, pričom 3,5m široký pás je navrhnutý s povrchom asfaltovým a 1,5m široký pás, čiastočne prezentujúci pešie trasy. 1,5m široký pás je navrhnutý s povrchovou úpravou z dlažby vo farebnom rozlíšení, ktorá vizuálne oddelí motorovú a pešiu dopravu, pričom je riešený v jednej úrovni s komunikáciou.

Súčasne na určitých, dohodnutých miestach bude jazdný pruh predelený po celej šírke komunikácie, čím bude vytvárať psychologickú bariéru pre obmedzenie rýchlosti vozidla.

Terénne úpravy

Zasypané pôvodné obojstranné prícestné rigoly navrhujeme obnoviť do pôvodného stavu čo znamená plynule ich prehĺbiť do takej podoby aby boli schopné zdržať, akumulovať zrážkovú vodu v prislúchajúcom území.

Je potrebné prehodnotiť opodstatnenosť rôznych druhov spevnených plôch realizovaných živelne príľahlými vlastníkami nehnuteľností v rámci uličného priestoru súbežne s komunikáciou, a následne pristúpiť k ich likvidácii.

Terénne úpravy spočívajú aj vo vybudovaní hrádzok na rigoloch pred prístupovými rampami na pozemky so zabudovanými priepustami, betónovými rúrami priemeru cc 300mm.

V miestach, kde zostali rigoly v pôvodnom, priestorovo neohraničenom stave, sú sporadicky zaústené výpusty zo súkromných pozemkov. Tieto výpusty je potrebné zlikvidovať. Pri riešení je nevyhnutné uplatniť zásadu, že zrážkovú vodu v súkromnom priestore je potrebné zlikvidovať na vlastnom pozemku.

Zrážková voda vo verejnom priestore

Z hľadiska manažmentu zrážkových vôd je zámerom maximálne využiť časť uličného priestoru tak pre vsakovanie ako aj odvod zrážkovej vody, prostredníctvom špecifickej obnovy pôvodných obojstranných rigolov, vytvorením poloinfiltračných priekop s povrchovými prehrázkami pre zdržanie zrážkových vôd, čím sa vytvorí bazén, ktorý zabezpečí odtok len prebytočnej vody (vid' schéma č. 22). Táto voda je následne odvádzaná prostredníctvom jestvujúceho zatrubneného rigolu - betónového potrubia umiestneného pod rigolmi po oboch stranách uličného priestoru.

Niektoré časti zatrubneného rigolu v rámci ulice sú vplyvom rôznych zásahov deštruované, nefunkčné, preto navrhujeme ich výmenu za nové železobetónové potrubie identického priemeru o celkovej dĺžke 206m.

Zrážková voda v súkromnom priestore

Zrážkovú vodu v súkromnom priestore, na súkromných parcelách t. j. zo striech, so spevnených povrchov a nevsiaknutú vodu tečúcu zo svahu doporučujeme buď kaskádovite, alebo na dolnej hranici pozemku zachytávať a z tejto polohy ju spätne využívať na zavlažovanie, resp. na iné účely alebo ju vytlačiť do hornej polohy záhrady, akumulovať a následne ju využiť na gravitačné zavlažovanie záhrady. Zdržaním a akumuláciou zrážkových vôd na súkromných parcelách zabránime ich prieniku do prícestných rigolov uličného priestoru čím sa nepriťažia odtokové pomery v území.

Zeleň

Z hľadiska rôznych etáží zelene, rôznych druhov a štruktúry drevín je v rámci uličného priestoru spracované rámcové hodnotenie drevín a zelene. Je potrebné na základe odborného zhodnotenia

pristúpiť k prehodnoteniu ich kvality a následne k ich ošetroeniu resp. po dohode k ich prípadnej likvidácii.

Technická infraštruktúra

Z hľadiska existencie technickej infraštruktúry rámci uličného priestoru je potrebné prehodnotiť jednak potrebu doplnenie a súčasne aj možnosti prípadnej výmeny časti technickej infraštruktúry, ktorá je v nevyhovujúcom stave, resp. po fyzickej, technickej a ekonomickej stránke zastaralá, alebo nevyhovujúca. Zo strany obce neboli vznesené požiadavky na rekonštrukciu a doplnenie technickej infraštruktúry.

Schéma 22 Krížna ulica, revitalizácia uličného priestoru, pohľad v smere na Hlavnú ulicu

5.3.6 Dolná ulica

Doprava

Zásady koncepcie revitalizácie ulice sú obdobné ako pre Zámockú a Podhorskú ulicu. Revitalizácia z dopravného hľadiska je založená na princípe segregácie horizontálnej dopravy, ktorá jasne priestorovo oddeľuje pešiu, automobilovú, statickú alebo inú dopravu.

Zásadným prvkom koncepcie je návrh komunikácie so šírkou vozovky 5,0m, pričom 3,5m široký pás je navrhnutý s povrchom asfaltovým a 1,5m široký pás, čiastočne prezentujúci pešie trasy. 1,5m široký pás je navrhnutý s povrchovou úpravou z dlažby vo farebnom rozlíšení, ktorá vizuálne oddelí motorovú a pešiu dopravu, pričom je riešený v jednej úrovni s komunikáciou.

Súčasne na určitých, dohodnutých miestach bude jazdný pruh predelený po celej šírke komunikácie, čím bude vytvárať psychologickú bariéru pre obmedzenie rýchlosti vozidla.

Terénne úpravy

Zasypané pôvodné obojstranné prícestné rigoly navrhujeme obnoviť do pôvodného stavu čo znamená plynule ich prehĺbiť do takej podoby aby boli schopné zdržať, akumulovať zrážkovú vodu v prislúchajúcom území.

Je potrebné prehodnotiť opodstatnenosť rôznych druhov spevnených plôch realizovaných živelne prilahlými vlastníkami nehnuteľností v rámci uličného priestoru súbežne s komunikáciou, a následne pristúpiť k ich likvidácii.

Terénne úpravy spočívajú aj vo vybudovaní hrádzok na rigoloch pred prístupovými rampami na pozemky so zabudovanými priepustami, betónovými rúrami priemeru cc 300mm.

V miestach, kde zostali rigoly v pôvodnom, priestorovo neohraničenom stave, sú sporadicky zaústené výpusty zo súkromných pozemkov. Tieto výpusty je potrebné zlikvidovať. **Pri riešení je nevyhnutné uplatniť zásadu, že zrážkovú vodu v súkromnom priestore je potrebné zlikvidovať na vlastnom pozemku.**

Zrážková voda vo verejnom priestore

Z hľadiska manažmentu zrážkových vôd je zámerom maximálne využiť časť uličného priestoru tak pre vsakovanie ako aj odvod zrážkovej vody, prostredníctvom špecifickej obnovy pôvodných obojstranných rigolov, vytvorením poloinfiltračných priekop s povrchovými prehrázkami pre zdržanie zrážkových vôd, čím sa vytvorí bazén, ktorý zabezpečí odtok len prebytočnej vody (viď schéma č. 23). Táto voda je následne odvádzaná prostredníctvom jestvujúceho zatrubneného rigolu - betónového potrubia umiestneného pod rigolmi po oboch stranách uličného priestoru.

Niektoré časti zatrubneného rigolu v rámci ulice sú vplyvom rôznych zásahov deštruované, nefunkčné, preto navrhujeme ich výmenu za nové železobetónové potrubie identického priemeru o celkovej dĺžke 208m.

Zrážková voda v súkromnom priestore

Zrážkovú vodu v súkromnom priestore, na súkromných parcelách t. j. zo striech, so spevnených povrchov a nevsiaknutú vodu tečúcu zo svahu doporučujeme buď kaskádovite, alebo na dolnej hranici pozemku zachytávať a z tejto polohy ju spätne využívať na zavlažovanie, resp. na iné účely alebo ju vytlačiť do hornej polohy záhrady, akumulovať a následne ju využiť na gravitačné zavlažovanie záhrady. Zdržaním a akumuláciou zrážkových vôd na súkromných parcelách zabránime ich prieniku do prícestných rigolov uličného priestoru čím sa nepriťažia odtokové pomery v území.

Zeleň

Z hľadiska rôznych etáží zelene, rôznych druhov a štruktúry drevín je v rámci uličného priestoru spracované rámcové hodnotenie drevín a zelene. Je potrebné na základe odborného zhodnotenia pristúpiť k prehodnoteniu ich kvality a následne k ich ošetrovaniu resp. po dohode k ich prípadnej likvidácii.

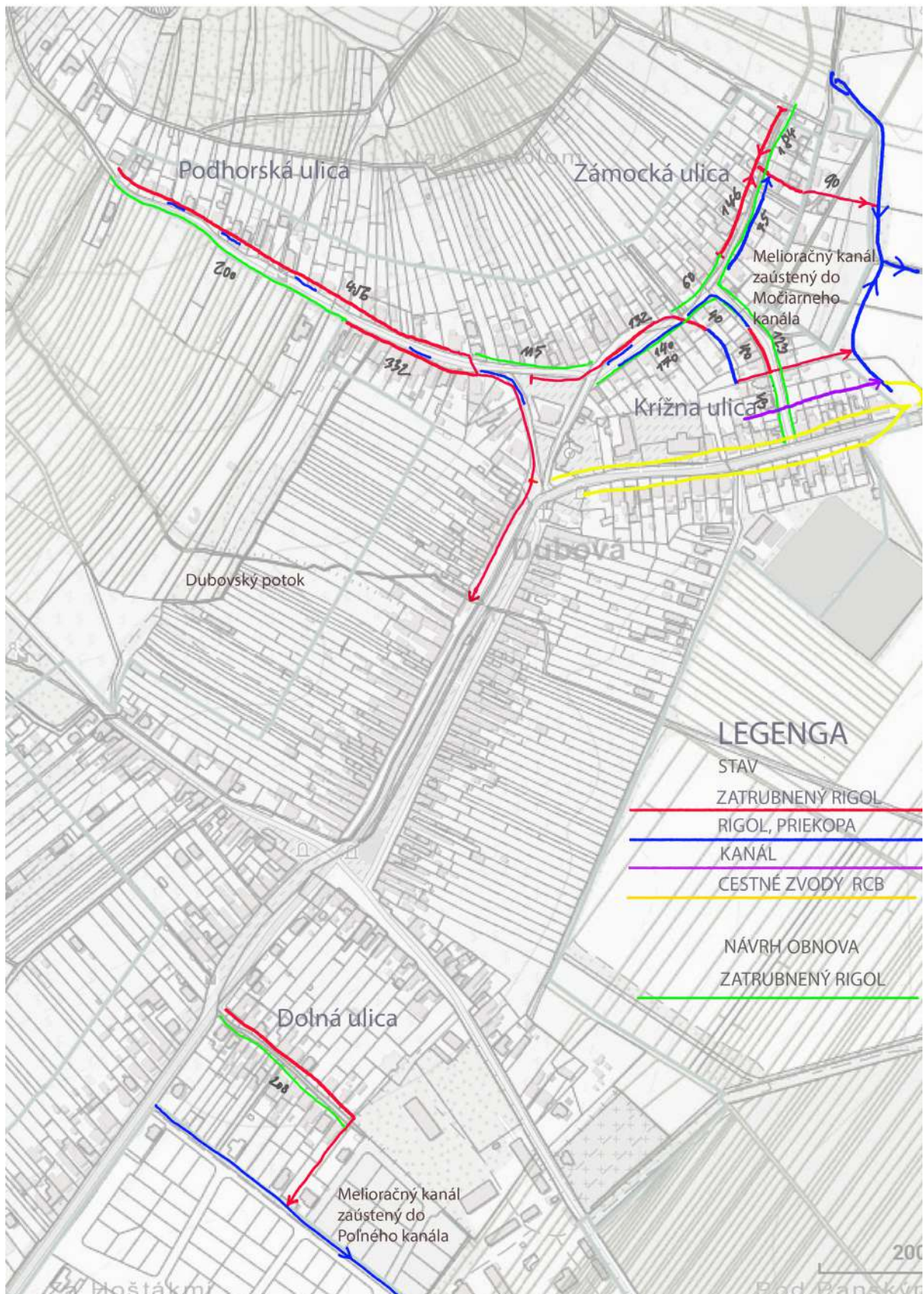
Technická infraštruktúra

Z hľadiska existencie technickej infraštruktúry rámci uličného priestoru je potrebné prehodnotiť jednak potrebu doplnenia a súčasne aj možnosti prípadnej výmeny časti technickej infraštruktúry, ktorá je v nevyhovujúcom stave, resp. po fyzickej, technickej a ekonomickej stránke zastaralá, alebo nevyhovujúca. Zo strany obce neboli vznesené požiadavky na rekonštrukciu a doplnenie technickej infraštruktúry.

Schéma 23 Dolná ulica, revitalizácia uličného priestoru, pohľad v smere na Hlavnú ulicu

Schéma 24 Súčasný stav odvedenia zrážkových vôd riešeného územia s návrhom obnovy

Zdroj: Obecný úrad Dubová

5.4 Príklad riešenia revitalizácie ulice

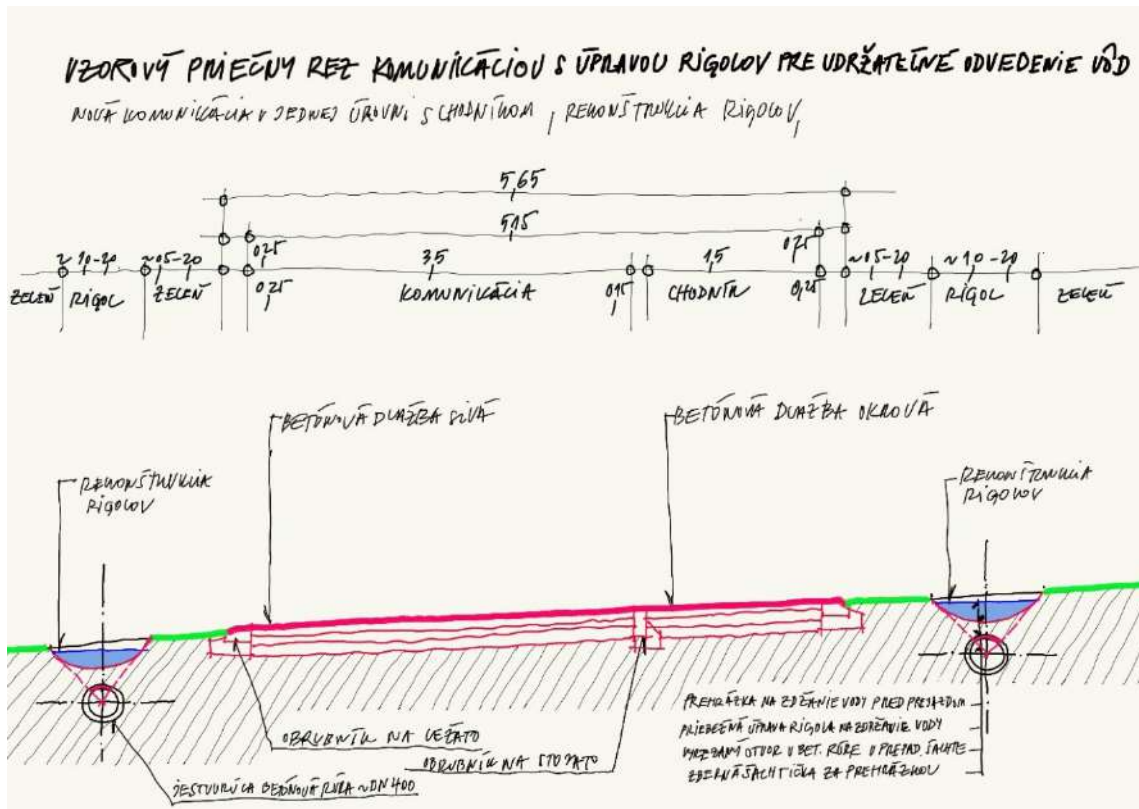

Schéma 25 Revitalizácia uličného priestoru, vzorový priečný rez

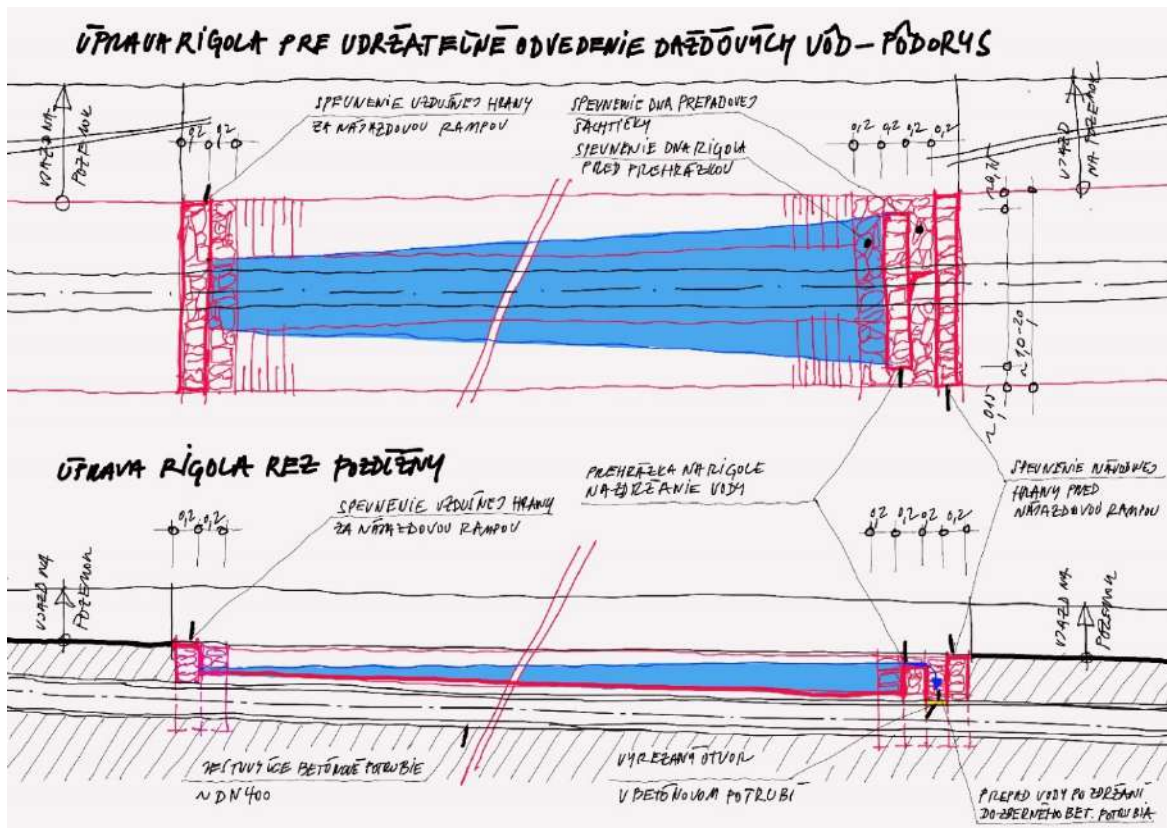

Schéma 26 Revitalizácia uličného priestoru, vzorový pozdĺžny rez

5.5 Zrážková voda na súkromných nehnuteľnostiach

Príklady zachytávania zrážkových vôd v súkromnom priestore formou akumulčných nádrží s ich následným využitím vôd pre zavlažovanie záhrad

akumulačné nádrže nadzemné

akumulačné nádrže podzemné

5.6 Opatrenia mimo riešeného územia v krajine

Valné zhromaždenie Organizácie Spojených národov prostredníctvom rezolúcie 73/284 vyhlásilo roky 2021 – 2030 za Desiatročie Organizácie Spojených národov o obnove a revitalizácii ekosystémov. Toto uznesenie, podpísané i Slovenskou republikou dňa 1. marca 2019, vyzýva na podporu a zvýšenie úsilia o prevenciu, zastavenie a zvrátenie degradácie ekosystémov, ako aj na zvýšenie povedomia o význame obnovy povodí a pôdy. Zapojenie rôznych oddelení ministerstiev jednotlivých štátov, samospráv, mimovládnych organizácií, podnikov do revitalizácie je jednou zo strategických ciest na dosiahnutie cieľov tejto rezolúcie.

Na podporu vykonávania „Desiatročia OSN o obnove a revitalizácii ekosystémov“ bola zriadená pracovná skupina na vypracovanie najlepších postupov, vedená pod záštitou FAO – Potravinovej a poľnohospodárskej organizácie pri OSN (Food and Agriculture Organization of the United Nations). FAO dňa 29. októbra 2020 opäť vydala výzvu o zvýšenie snahy o obnovu a revitalizáciu krajiny a lesov.

Táto skupina okrem iného vyzdvihla dôležitosť mokradí pri revitalizácii krajiny. Mokrade zahŕňajú také oblasti pôdy, ktoré sú saturované alebo zaplavené vodou buď trvalo, alebo sezónne a zahŕňajú močiare, rybníky, jazerá, záplavové oblasti, močariská, lužné lesy. Mokrade uchovávajú oproti lesom dvojnásobné množstvo uhlíka. Žiaľ, celosvetovo ľudia vysušili 35 percent ich plochy oproti roku 1970. Tieto pôdne oblasti však podporujú biodiverzitu a návrat investícií do prírody.

Komplexné integrované riešenia sú cestou, ktorá môže priniesť systémové zmeny vo využívaní, ochrane i obnove prírodných zdrojov. Základnými prvkami, na ktorých komunita, región i štát stojí sú:

- voda, pôda a energia

Zhoršovanie stavu prírodných zdrojov: strata úrodnosti pôdy, extrémne výkyvy počasia i zhoršovanie environmentálneho bezpečia, sú riziká, ktoré sú výzvou ako to riešiť, ale zároveň aj hrozbou, či to zvládneme. Z toho dôvodu sa tento plán orientuje na presadenie komplexného, teda integrovaného riadenia prírodných zdrojov, ktoré dokáže systémovo prinavrátiť to, čo sme zlými rozhodnutiami v minulosti pokazili. Budeme úspešní vtedy, ak dokážeme metodicky, manažérsky a implementačne uplatniť v riadení prírodných zdrojov tri fundamentálne piliere. Tými sú VODA, ENERGIA, POTRAVINY³.

Okrem toho je potrebné prepájať súvislosti nielen medzi vodou, energiou a potravinami, ale aj počasím, klimatickou zmenou, biodiverzitou. Je potrebné hľadať komplexné riešenia prístupu WEF, nakoľko aj samotná klimatická zmena sa týka tak dostatku vody, úrodnosti pôdy, extrémnych horúčav, ako aj rastu živelných pohrôm.

Z vyššie uvedených dôvodov, problém revitalizácie stanovených ulíc v obci Dubová je potrebné vnímať zo širších súvislostí, pretože v území „všetko so všetkým súvisí“, pričom ide prakticky o efekt spojitých nádob.

Preto je nevyhnutné sa v ďalšej etape orientovať aj na komplexné riešenie územia mimo zastavané územie obce a navrhnuť opatrenia na zmiernenie dôsledkov. Riešenie územia mimo zastavaného územia je možné predpokladať riešiť napr. prostredníctvom Krajinnoekologického plánu.

Jedným zo základných krokov účinnej prevencie proti povodniam bude obnovenie ekosystémových funkcií povodia/územia/krajiny, ktoré svojimi prirodzenými vlastnosťami zadrží dažďovú vodu, umožní jej vsakovanie do podložja, zvýši kvalitu pôdy a v rámci priestorovej optimalizácie funkcií, potrieb a využívania krajiny človekom, zabezpečí aj jej ekologickú stabilitu.

Medzi konkrétne ciele by malo patriť vytvorenie a vybudovanie v lesnej, v poľnohospodárskej a v urbánnej krajine na celom území SR vodozádržné krajinné a terénne útvary a v intravilánoch obcí a miest vybudovať vodozádržné systémy, zariadenia a technické riešenia. Následne tieto vodozádržné systémy/zariadenia zodpovedne prevádzkovať, udržiavať ich funkčnosť, vykonávať ich údržbu a servis. Pôjde o nepretržitý, cyklický proces.

Z hľadiska manažmentu zrážkových vôd, mimo riešeného územia je potrebné preveriť a realizovať s najväčšou pravdepodobnosťou v priestore nad riešeným územím nasledovné vodozádržné opatrenia a to budovanie:

- bioretenčných systémov na zadržiavanie zrážkovej vody, ako napr. dažďové záhrady, zberné jazierka, umelo vytvorené mokrade,
- zberných systémov na zadržanie zrážkovej vody, ako napr. nádrže (podzemné alebo povrchové) za účelom využitia zrážkovej vody na vytváranie vodných prvkov, na polievanie zelene, budovanie vsakovacích prielahov, vsakovacích prielahov s rigolom, vsakovacích rýh, vsakovacích pásov, infiltračných priekop,
- náhrada nepriepustných povrchov za plnevegetačné zatrávňovacie tvárnice, za polovegetačné zatrávňovacie (betónové) tvárnice,
- výmena nepriepustných povrchov za plochy zelene s funkčnou vegetáciou podporujúcou výpar za účelom zdržania zrážkovej vody v danom území,
- podpovrchové vsakovacie a retenčné systémy v kombinácii s vodozádržnými opatreniami, ktoré majú pozitívny vplyv na zmenu mikroklimy.

---

³ Prevzaté z dokumentu: Plán vodných rád programu obnovy krajiny Košického kraja (2020)

5.7 Zeleň

5.7.1 Charakteristika súčasného stavu

Vysoká a nízka vegetácia a trávnaté plochy prispievajú tomu, že charakter tejto časti obce sa vníma ako rozdrobený, nie jednoznačný. Pohľad sa stráca na jednotlivých prvkoch, ktoré charakterizujú individuálnosť každého domu, potreby a aktivity jeho majiteľov, a v svojom celku poskytujú informáciu o kultúrnom živote obci.

Zámocká ulica

Trávnaté plochy majú častokrát „latkový“ charakter, vysoká vegetácia pozostáva z ihličnanov, vždyzelených a menej odolných listnatých plodivých drevín. Občas sa stretáva aj krovitá zeleň. Vysoká a stredne vysoká vegetácia má tendenciu byť privlastnená alebo vypestovaná majiteľom domu, vedľa ktorého sa ona nachádza. Predzáhradky obsahujú častokrát kvalitnú zeleň, ktorá esteticky pôsobí z pohľadu ulice a prináša svoj vklad do jej ozelenenia, sú to aj plazivé listom okrasne rastliny aj kvitnúce trvalky, ale hlavnými akcentami je vždyzelená vysoká vegetácia (napríklad tuje, cyprusy). Za výškovú dominantnú rastlinu v severozápadnej časti ulice považujeme smrek, ktorý sa nachádza na jej severnej časti (pri vstupe ku domu 32).

Zelené trávnaté verejné plochy častokrát sú napadnute pôdokryvnou náletovou zeleňou.

Zaujímavé riešenie hierarchie zelene sa nachádza na križovatke Krížnej a Zámockej ulice, kde je chránená trávnatá plocha pred mechanickým zničením autami okrasnou kmeňovou výzdobu, nachádza sa tu aj nízky živý plot príjemný na vzhľad, taktiež vysoká a stredne vysoká vždyzelená a opadáva vegetácia. Z opačnej strany sa taktiež nachádzajú hodnotné okrasné záhony.

V juhovýchodnej časti Zámockej smerom ku kostolu z pravej strany sa nachádza smrekovec, ktorý môžeme považovať za výškovú dominantu juhovýchodnej časti ulice obklopený ďalšou stromovou, krovitou a trvalkovou vegetáciou.

Podhorská ulica

Začiatok juhozápadnej časti Podhorskej ulice (vedľa Dubovskej krčmy) má asymetrickú kompozíciu, pozostávajúcu z príľahlého parčíka (plošná dominanta prírodného charakteru) z jednej strany a oplotenými domami z vyvýšenými predzáhradkami. V tejto časti je vegetácia bujnnejšia a dominujúca. Pozostáva zo smrekovca (výšková dominanta) a krovitej vegetácie (priestorová prírodná dominanta).

Smerom ku severovýchodnej časti taktiež vidíme výrazne zvýšenie hmoty vysokej ihličnatej vegetácie z pravej strany a krovitej kvitnúcej kompozície z ľavej. Zväčšuje sa aj rôznorodosť druhov vysokej vegetácie (smrek, jaseň atď.)

Krížna ulica

Zelené plochy severnej časti Krížnej ulice majú vyššiu kvalitu v porovnaní so zelenými plochami Zámockej: sú rozľahlejšie, zjednotené, obsahujú udržiavanú, častokrát aj kompozičné tvarovanú zeleň. Avšak smerom k juhu začínajú vznikať problémy s parkovaním aut, ktoré znehodnocujú zelený pokryv. Na južnej strane sa zeleň vyskytuje pravidelne na ľavej strane ulice: sú tu vysadené tvarované kry, trvalky, ale aj stromy, napríklad novovysadený javor (*Acer globosa*). Na konci južnej strany je vyšší pomer zelených plôch.

Dolná ulica

Dolná ulica má podobné charakteristiky ako aj Zámocká: menší pomer zelene, rozdrobená kompozícia. Výškové dominanty – smrek.

5.7.2 Návrh sadovníckych úprav

Návrh riešenia zelene vychádza z charakteru prírodného prostredia, ekologických podmienok, z lokalizácie potenciálnych vegetačných jednotiek a z druhovej skladby drevín v obci.

Hlavnými východiskami pri návrhu riešenia zelene v riešenom území sú:

- krajinný potenciál,
- stanovištné podmienky,
- lokalizácia potenciálnych vegetačných jednotiek,
- súčasná štruktúra zelene v obci,
- tradičná skladba zelene typická pre daný región.

Funkčno-prevádzkové a kompozičné riešenie zelených plôch:

Problematika členenia plôch spočíva v tom, že lineárna hranica medzi súkromným pozemkom a verejnou komunikáciou je čitateľná len na Krížnej ulici, ostatne riešene komunikácie majú vysoký stupeň zrnitosti jednotlivých plôch rôznorodého charakteru a funkcii.

Vysoká vegetácia

Hlavnou úlohou sadovníckych úprav je vizuálne zjednotiť rozbitý obraz ulice pomocou využitia v kompozícii princípu rytmu vysokej vegetácie. Na takýto účel boli vybrane kultivary javora *Acer negundo* „fastigiata“ na Zámočkej, Krížnej a Dolnej ulici, a *Acer campestre* „red shine“ na Podhorskej ulici v hornej časti ulice.

Z existujúcich stromov by sa mali vyrúbať len tie jedince, ktorých sadovnícka hodnota je 1 a 2 body (na základe dendrologického prieskumu).

Stredne vysoká a nízka vegetácia

Stredne vysokú a nízku vegetáciu sa predpokladá umiestňovať v rámci verejného priestoru - námestie pri kostole Ružencovej Panny Márie. Ide napr. o trávnaté plochy so solitérnou výsadbou kríkov ako aj trvalky (napríklad perovec huňatý „*Longistylus*“, stanovisko – slnko polotieň, je vhodný do všetkých typov pôd).

Živý plot s opadavých drevín (napríklad drieň lat. *Cornus*) neutralizuje vizuálne zabraný ktoré vytvárajú ploty alebo vyvýšené predzáhradky, ale zároveň nebude vytvárať vizuálnu stenu, (ako strihaná vždyzelená vegetácia) a taktiež bude príjemne pôsobiť aj v zime.

Dôležitú úlohu zohrávajú okrasne trávy. Sú nenáročné na údržbu, vizuálne pôsobia ako monotónne, utlmujúce a zjednocujúce obraz ulice.

5.8 Riešenie stavieb užívaných osobami s obmedzenou schopnosťou pohybu a orientácie

Komplexný programový dokument, ktorý v podmienkach Slovenskej republiky definuje celospoločenské záväzky voči osobám so zdravotným postihnutím a ich rodinám predstavuje "Národný program rozvoja životných podmienok občanov so zdravotným postihnutím na roky 2014 - 2020" (vypracovaný 2014)

Základným cieľom Národného programu je prostredníctvom definovaných úloh a opatrení zabezpečiť dosahovanie pokroku v oblasti ochrany práv osôb so zdravotným postihnutím uznaných Dohovorom a pokroku pri ich používaní.

Hlavné zásady, princípy a požiadavky, ktorými sa zabezpečuje bezbariérové riešenie

prostredia a prístupnosť stavieb v Slovenskej republike sú zapracované v stavebnom zákone a vo vyhláške, ktorou sa ustanovujú podrobnosti o všeobecných technických požiadavkách na výstavbu a o všeobecných technických požiadavkách na stavby užívané osobami s obmedzenou schopnosťou pohybu a orientácie. Ustanovenia stavebného zákona týkajúce sa základných požiadaviek na stavby sú prevzaté z Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ), ktorým sa ustanovujú harmonizované podmienky uvádzania stavebných výrobkov na trh.

Požiadavky pre zabezpečenie bezbariérového užívania stavieb týkajúce sa najmä

- komunikácií, vrátane úpravy povrchov a výškových rozdielov, schodísk a rámp, chodníkov, priechodov a nástupíšť, vstupov do stavieb a výťahov,
- vnútorného priestoru, vrátane úprav okien, dverí, zdravotníckych zariadení, manipulačných priestorov a plôch, informačných zariadení,
- verejných plôch, vrátane parkovísk a odstavných plôch, verejných telefónnych automatov, poštových schránok a bankomatov

Požiadavky na zabezpečenie prístupnosti, orientácie a užívania stavieb pre osoby so zmyslovým postihnutím

vo vzťahu k zrakovo postihnutým osobám sa používa

- vodiaca línia prirodzená alebo umelá, ako spojnica hmotných orientačných bodov,
- signálny pás, ktorý určuje zrakovo postihnutým osobám presný smer chôdze (napr. pri prechádzaní cez vozovku),
- varovný pás, ktorý ohraničuje miesto, ktoré je pre zrakovo postihnuté osoby trvalo nebezpečné (napr. označenie hranice medzi chodníkom a vozovkou alebo označenie hrany nástupišťa), - akustické signalizačné zariadenie s vyhradenými tónmi, prípadne doplnené o hlasový hlásič (napr. na priechode, vo výťahu),

vo vzťahu k sluchovo postihnutým osobám sa používa

- svetelné signalizačné zariadenie (napr. na prechode),
- indukčná slučka – zariadenie pre nedoslýchavé osoby, ktoré im umožňuje pomocou osobnej kompenzačnej pomôcky prijímať zvuk akustických reprodukčných zariadení.

6. RIEŠENIE VEREJNEJ DOPRAVNEJ VYBAVENOSTI

6.1 Charakteristika súčasného stavu

Záujmové ulice Podhorská, Zámocká, Krížna a Dolná sú z hľadiska STN 73 6110 miestnymi komunikáciami, kategórie C3 MOU 2,75/30 so šírkou vozovky cca 4,5m prevažne s povrchom asfaltovým. Uličný priestor tvorí obojsmerná dvojpruhová komunikácia a zelené pásy pred jednotlivými objektmi rodinných domov a oplotení. V uliciach absentujú vyhradené pešie trasy a parkovacie plochy, prípadne odstavné plochy. Komunikačný systém je teda zdieľaný všetkými funkciami dopravy, bez oddelenia.

Ulice Podhorská, Zámocká a Krížna sú situované v severnej časti obce, vo svahu. Pre odvodnenie povrchu bola v minulosti vybudovaná sieť odvodňovacích kanálov, v hornej časti otvorených a ďalej podzemných, ktoré odvádzajú povrchovú dažďovú vodu z okolitých území do spodnej časti obce a následne cez kanalizačný systém do povrchového odtoku. Systém je funkčný do určitej miery, v prípade návalových dažďov a jarných odmäkov sa zahltí a vytvára vzdutia, následkom ktorých potom voda preteká po komunikáciách.

6.2 Návrh riešenia

Hlavnou ideou návrhu z hľadiska dopravy bolo oddelenie a vyznačenie jednotlivých dopravných funkcií v území, teda automobilovej (dynamickej), pešej a statickej dopravy. Súčasne bolo zámerom účelne využiť uličný priestor aj pre odvod povrchovej dažďovej vody, vsakovaním.

Revitalizácia bude prebiehať etapovite po jednotlivých uliciach s tým, že pre každú etapu sa v prvej fáze budú realizovať sondy v jestvujúcich komunikáciách na vopred dohodnutých miestach, ktoré spresnia stav a materiálnej skladby jestvujúceho cestného telesa vrátane podložia. Počet a polohu sond určí projektant dopravy, podľa potreby resp. obtiažnosti na základe hydro-geologických predpokladov. Následne sa sondy projektantom vyhodnotia a stanoví sa ďalší postup prác.

Kategória miestnych komunikácií sa návrhom zmení na C3 MO 6,0/30 so šírkou vozovky 5,0m. V uličnom priestore vznikne 3,50m široký pás s povrchom asfaltovým a 1,50m široký pás s povrchom z dlažby, ktorý bude z časti prezentovať pešie trasy. Návrh obsahuje rozšírenie týchto dláždených plôch vo vytipovaných miestach cez celú šírku a tým vytvára psychologickú bariéru pre rýchlosť vozidla, predeľuje jazdný pruh. Súčasne sú vyznačené plochy v zelených pásoch, ktoré budú spevnené ekologickou drenážnou dlažbou, ktorá bude umožňovať vsakovanie povrchovej vody a súčasne parkovanie. Tento systém je riešený najmä na ul. Podhorská, vedenie peších potom aj na ul. Zámocká, Krížna a Dolná. Súčasný systém odvodnenia môže byť zachovaný, pretože zabezpečuje odvodnenie vôd z okolitého územia vo svahu, avšak novým návrhom sa zabezpečí, že povrchová voda z komunikácií už nebude do systému odvodnenia pritekať a zahlcovať ho. V križovatkách je vedenie jazdných pruhov podmienené umiestnením oblúkov s minimálnym polomerom v hodnote 6,0m pre zachovanie prejazdu osobných automobilov, s občasným pojazdom nákladných.

Návrh nových dopravných plôch rešpektuje existujúce vjazdy a spevnené plochy v území, tieto budú upravené novým povrchom z dlažby, pripojené na vozovku miestnej komunikácie. Ulice Podhorská, Zámocká a Krížna sú v súčasnosti využívané aj na prejazd ťažkých mechanizmov pre blízke polia

a vinice, konštrukcia vozovky bude teda zosilnená tak, aby vyhovovala predpokladanému zaťaženiu dopravy. Napojenie ulíc na existujúcu cestu II/502 ostane zachované v rovnakých bodoch, úprava sa týka najmä zväčšenia polomerov v oblúkoch križovatiek a vedenie peších po upravených chodníkoch.

V centrálnej oblasti pri objekte kostola je vytvorený oddychový priestor, s možnosťou doplnenia o drobnú architektúru. Priestorové možnosti územia zabezpečujú obojsmerné dvojpruhové komunikácie šírky 5,0m s ďalším pásom chodníka širokým 1,50 resp. 2,0m a plochami pre parkovanie z drenážnej dlažby. Súčasťou je aj vedenie peších cez vytvorený parčík. Povrch chodníkov je možné v rámci parku zmeniť na prírodný, mlatový. V miestach križovaní chodníkov s vozovkou sú navrhnuté priechody pre chodcov, s bezbariérovým prevedením.

6.2.1 Konštrukcie jednotlivých dopravných plôch

Návrh konštrukcie a povrchovej úpravy jednotlivých plôch bol odvodený z predpokladaného dopravného zaťaženia a spôsobu odvodnenia týchto plôch.

Miestne komunikácie povrch asfalt

• asfaltový betón AC 11 O;I	50 mm
• asfaltový postrek spojovací	
• asfaltový betón AC 16 L;I	70 mm
• asfaltový postrek penetračný	
• kamenivo spevnené cementom CBGM C5/6	180 mm
• asfaltový postrek infiltračný	
• štrkodrva ŠD (0/63)	250 mm
• Spolu	550 mm

Miestne komunikácie povrch dlažba

• betónová dlažba	80 mm
• lôžko z drveného kameniva (frakcia kameniva 0/4mm)	30 mm
• kamenivo spevnené cementom CBGM C5/6	180 mm
• asfaltový postrek infiltračný	
• štrkodrva ŠD (0/63)	250 mm
• Spolu	540 mm

Miestne komunikácie povrch drenážna dlažba

• betónová dlažba drenážna	80 mm
• lôžko z drveného kameniva (frakcia kameniva 0/4mm)	30 mm
• štrkodrva ŠD (0/16)	150 mm
• štrkodrva ŠD (0/63)	250 mm
• Spolu	490 mm

Samostatné chodníky

• betónová dlažba	60 mm
• lôžko z drveného kameniva (frakcia kameniva 0/4mm)	30 mm
• štrkodrva ŠD (0/63)	250 mm
• Spolu	340 mm

Zemná pláň upravovaná pod dopravnými plochami musí mať dostatočnú požadovanú pevnosť (Edef,2= min. 45MPa, resp. 30MPa pre chodníky) a priečny sklon min 3% na odvedenie podpovrchovej vody.

Revitalizácia bude prebiehať etapovite po jednotlivých uliciach s tým, že pre každú etapu sa v prvej fáze budú realizovať sondy v jestvujúcich komunikáciách na vopred dohodnutých miestach, ktoré

spresnia stav a materiálovej skladby jestvujúceho cestného telesa vrátane podložia. Počet a polohu sond určí projektant dopravy, podľa potreby resp. obtiažnosti na základe hydro-geologických predpokladov. Následne sa sondy projektantom vyhodnotia a stanoví sa ďalší postup prác.

6.2.2 Statická doprava

Parkovanie motorových vozidiel je v zmysle STN 73 6110 zabezpečené na vlastných, súkromných pozemkoch, pričom pre občasné odstavenie motorových vozidiel je riešené na miestach, na ktorých to cestný profil umožňuje. Parkovanie je navrhnuté v centrálnej časti pri objekte kostola spôsobom z drenážnej dlažby.

6.2.3 Projekt organizácie dopravy

PROJEKT ORGANIZÁCIE DOPRAVY zahŕňa vo všeobecnosti návrh definitívnych a dočasných, resp. prenosných dopravných značiek. Projektová dokumentácia trvalého a prenosného dopravného značenia bude v ďalšom stupni projektovej dokumentácie spracovaná v rozsahu potrebnom pre vykonanie prác a v súlade s STN 01 8020, STN 01 8020/Zmena1, STN 01 8020/Zmena2, STN EN 12899-1, STN 73 6102, STN 73 6101 a s platnými predpismi a nariadeniami platnými pre premávku na pozemných komunikáciách – vyhláška č. 9/2009 Z. z., ktorou sa vykonáva zákon o cestnej premávke a o zmene a doplnení niektorých zákonov a zákona č. 8/2009 Z. z. o premávke na pozemných komunikáciách.

GRAFICKÁ ČASŤ

Výkresy - zoznam

Číslo výkresu	Výkres	Formát
01	Situácia - širšie vzťahy	2xA4
02	Situácia – skutkový stav	2xA4
03	Situácia – vlastnícke vzťahy	2xA4
1	Situácia Podhorská ulica	8A4
2	Situácia Zámocká, Krížna ulica	8A4
3	Situácia Dolná ulica	2A4
4	Vzorové rezy, Podhorská, Zámocká ulica	8A4
5	Úprava rigola pre udržateľné odvedenie dažďových vôd	3A4
6	Vizualizácia, Podhorská ulica	2A4
6	Vizualizácia, Zámocká ulica	2A4
6	Vizualizácia, Zámocká ulica	2A4
6	Vizualizácia, Krížna ulica	2A4